PROJECTE
3
CMCV

MANU BLÁZQUEZ

—

VICENTE AGUADO

—

SILVIA MARTÍ MARÍ

Pecats capitals

MANU BLÁZQUEZ
(Dei Canti Lamentosi)

VICENTE AGUADO
(Loteries i pecats de l'Estat)

SILVIA MARTÍ MARÍ
(Dulcificar pecats)

CONSELL GENERAL DEL CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

President d'honor
Ximo F. Puig i Ferrer
President de la Generalitat

President
Vicent Marzà Ibáñez
Conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

Vicepresidents
Joan Ribó i Canut
Alcalde de València

Cesar Sánchez Pérez
President de la Diputació Provincial d'Alacant

Amparo Marco Gual
Alcaldessa de Castelló de la Plana

Vocals
Gabriel Echávarri Fernández
Alcalde d' Alacant

Javier Moliner Gargallo
President de la Diputació Provincial de Castelló

Jorge Rodríguez Gramage
President de la Diputació Provincial de València

Vicente Farnós de los Santos
Representant del Consell Valencià de Cultura

Carmen Amoraga Toledo
Directora General de Cultura i Patrimoni de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i Presidenta de la Comissió científico-artística

Gerent
José Luis Pérez Pont

Secretari
Josep Joan Vidal i Borrás
Subsecretari de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Gerent
José Luis Pérez Pont

Tècnic de programació expositiva
Vicente Samper Embiz

Tècnica de gestió expositiva
Lucía González Menéndez

Tècnic de gestió expositiva, educació i mediació
José Campos Alemany

Tècnica de gestió administrativa
Isabel Pérez Ortiz

Tècnica en difusió i promoció
Carmen Valero Escribá

Protocol i RR PP
Nicolás S. Bugeda

Auxiliar de muntatge
Antonio Martínez Palop

Auxiliar d'intervenció
Germà Sánchez Eslava

Auxiliar administratiu.
Secretaria de direcció
María Luisa Izquierdo López

EXPOSICIÓ

Organització
Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana

Coordinació Tècnica
Isabel Pérez

Transport i Muntatge
Art i Clar S.L

Disseny gràfic
Didac Ballester
Ibán Ramón

Producció Retolació
Símbols
Toth Digital

Assegurances
AXA Art Seguros

CATÀLEG

Textos
Maite Ibáñez
Pilar Tébar

Disseny gràfic i maquetació
Dídac Ballester
Ibán Ramón

Coordinació edició
Isabel Pérez

Fotografia
Juan Vicente photo & video

Traducció al valencià
Servici de Traducció i Assessorament del Valencià de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

Impressió i encuadernació
La Imprenta CG

© del textos: els autors
© de les imatges: els propietaris i/o depositaris
© de la present edició: Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana, 2017

ISBN: 978-84-482-6168-9
Depòsit legal: V-1745-2017

GENERALITAT VALENCIANA | TOTS A UNA veu

CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Les set ocasions
Maite Ibáñez
pàg. 06

Els pecats capitals
Pilar Tébar
pàg. 30

MANU BLÁZQUEZ
(Dei Canti Lamentosi)
pàg. 52

VICENTE AGUADO
(Loteries i pecats de l'Estat)
pàg. 60

SILVIA MARTÍ MARÍ
(Dulcificar pecats)
pàg. 68

Les set ocasions

Maite Ibáñez

"El món va posar el pecat, i nosaltres, l'ocasió."
Marguerite Duras

Ens han fet creure que la vida es regeix necessàriament per la correcció i l'ordre moral. Cal portar-se bé. Aquest és el codi. Encara que aquesta idea siga circumstancial i variable a través de la història, la passió apareix com l'eix de tot destí, del bé o del mal. La proporció de desig sentenciarà així el joc de les relacions humanes. I aquest grau d'intensitat, junt amb els pensaments i contradiccions, retratarà el nostre parentiu amb el món. Estar en pecat, per tant, obliga a reconduir el camí fins a arribar a una concòrdia vital i, sobretot, a dosificar la "mala" vida. Però res d'això seria possible des d'una existència en solitari, aliena a la convivència, perquè el sistema dels pecats només cobrarà sentit contra algú (diví o humà). Comprovem com s'ha format hàbilment tot un mecanisme de poder sobre la nostra conducta.

Davant d'aquest univers que ens envolta en un examen perpetu, van sorgir els pecats capitals. Els set tradicionals (la luxúria, la gola, l'avarícia, la peresa, la ira, l'enveja i la supèrbia), numerats pel papa Gregori el Gran al segle VI, van ser arreplegats més tard per Dant en *La divina comèdia*, i aquest hi afegiria el frau, la traïció o l'heretgia. El poema medieval reflectia la vida sencera des de les accions humanes dels viciosos (infern), els penitents (purgatori) i els bons (paradís), però el seu contingut no sols es va fonamentar en la literatura cristiana, ja que va recórrer, a més, a la tradició grecollatina, les al·legories del viatge i les llegendes d'Orient. Aquests tres mons se superposen i ens il·lustren des d'una narració fantàstica que ha sigut font d'inspiració de les arts visuals fins als nostres dies.

A principis del segle XIV, la popularitat dels set pecats capitals com a tema entre els artistes europeus va ajudar a incorporar-los a una espècie d'iconografia col·lectiva. La consciència cristiana viatjava a través del món encarnant la salvació de les ànimes. No obstant això, no ocor-

Las siete ocasiones

Maite Ibáñez

"El mundo puso el pecado y nosotros la ocasión"
Marguerite Duras

Nos han hecho creer que la vida se rige necesariamente por la corrección y el orden moral. Hay que portarse bien. Ese es el código. Aunque esta idea resulte circunstancial y variable a través de la historia, la pasión aparece como el eje de todo destino, del bien o del mal. La proporción de deseo sentenciará así el juego de las relaciones humanas. Y este grado de intensidad, junto a los pensamientos y contradicciones, retratará nuestro parentesco con el mundo. Estar en pecado, por lo tanto, obliga a reconducir el camino hasta llegar a una concordia vital y, sobre todo, a dosificar la 'mala' vida. Pero nada de esto sería posible desde una existencia en solitario, ajena a la convivencia, porque el sistema de los pecados sólo cobrará sentido contra alguien (divino o humano). Comprobamos cómo se ha formado hábilmente todo un mecanismo de poder sobre nuestra conducta.

Ante este universo que nos envuelve en un examen perpetuo, surgieron los pecados capitales. Los siete tradicionales (la lujuria, la gula, la avaricia, la pereza, la ira, la envidia y la soberbia) numerados por el papa Gregorio Magno en el siglo VI, fueron recogidos más tarde por Dante en *La divina comedia*, a los que el autor sumaría el fraude, la traición o la herejía. El poema medieval reflejaba la vida entera desde las acciones humanas de los viciosos (infierno), los penitentes (purgatorio) y los buenos (paraíso) pero su contenido no sólo se fundamentó en la literatura cristiana, al recurrir además a la tradición grecolatina, las alegorías del viaje y las leyendas de Oriente. Estos tres mundos se superponen y nos ilustran desde una narración fantástica que ha sido fuente de inspiración de las artes visuales hasta nuestros días.

A principios del siglo XIV, la popularidad de los siete pecados capitales como tema entre los artistas europeos ayudó a incorporarlos en una especie de iconografía colectiva. La conciencia cristiana viajaba a

reria així en altres religions. Per exemple, en la tradició jueva no hi ha la idea del pecat, sinó la de l'error. Sota aquest precepte, la majoria dels errors poden ser reparats. Per la seua banda, en l'Islam no apareix la visió del pecat original, encara que distingeixen entre el que és lícit o no. D'aquesta manera, anomenem *haram* a aquelles coses que estan prohibides, i *halal* a les que estan permeses. Amb tot això, els vicis humans atendrien lectures culturals i convencions canviants. Fins i tot es parla d'un denominat trànsit dels set pecats capitals als deu manaments en la religió cristiana, que respondria a fórmules socials d'una determinada època. John Bossy, en el seu llibre *Christianity in the West*, intenta relacionar els orígens de la caça de bruixes a Europa amb el canvi que es va donar, en la teologia moral, dels pecats als manaments. Segons l'historiador, la sort d'aquests pecats va acabar així en l'època moderna, quan la penitència va deixar de ser la fórmula de resolució dels conflictes per a transformar-se en quelcom individual que es vinculava a la consciència de cada u. La jerarquia dels manaments deixava enrere el sentit horitzontal dels pecats capitals i avançava el pas de l'Edat Mitjana a l'Edat Moderna a través d'un canvi del sentit social cap a un altre d'individual. "Mentre els set pecats promovien una 'ètica comunitària', els deu manaments fan insistència en una ètica més introspectiva."[1]

Representant aquesta etapa intermèdia entre l'Edat Mitjana i l'humanisme renaixentista apareix la pintura d'El Bosco, que relata magníficament els set delictes humans. L'autor, obsessionat amb el dimoni i la superstició, recorre a la moralitat i a les conseqüències de les temptacions des d'un llenguatge personal replet de xicotetes figures i personatges grotescos extrets de vegades del bestiari medieval. El format d'aquest oli, estructurat a manera de taula, així com la seua originària ubicació privada, en l'entorn de les habitacions personals de Felip II, subratllen la màgica fascinació que ha acompanyat aquest tema durant tota la història. El Bosco recorre a l'ús d'una taula circular que expressa l'etern retorn de les coses com a incessant ronda de les passions humanes. Després de segles de bellesa regulada, d'impulsos continguts, el pintor obri la porta de l'ànima humana i de l'abús. Per a això tria la bogeria, la violència, la gigantomàquia, la bruixeria o el llibertinatge, i desplega així determinades maneres modernes de transgressió amb una audàcia inaudita.[2]

través del mundo, encarnando la salvación de las almas. Sin embargo, no ocurriría así en otras religiones. Por ejemplo, en la tradición judía no existe la idea del pecado, sino la del error. Bajo este precepto, la mayoría de los errores pueden ser reparados. Por su parte, en el Islam no aparece la visión del pecado original, aunque distinguen entre lo que es lícito o no. De esta forma, llaman *haram* a aquellas cosas que están vedadas, y *halal* a las que están permitidas. Con todo ello, los vicios humanos atenderían a lecturas culturales y convenciones cambiantes. Incluso, se habla de un llamado tránsito de los siete pecados capitales a los diez mandamientos en la religión cristiana, que respondería a fórmulas sociales de una determinada época. John Bossy en su libro *Christianity in the West* intenta relacionar los orígenes de la cacería de brujas en Europa con el cambio que se dio, en la teología moral, de los pecados a los mandamientos. Según el historiador, la suerte de estos pecados terminó así en la época moderna cuando la penitencia dejó de ser la fórmula de resolución de los conflictos, para transformarse en algo individual que se vinculaba a la conciencia de cada uno. La jerarquía de los mandamientos dejaba atrás el sentido horizontal de los pecados capitales, y avanzaba el paso de la Edad Media a la Edad Moderna a través de un cambio del sentido social hacia otro individual. "Mientras los siete pecados promovían una 'ética comunitaria', los diez mandamientos hacen hincapié en una ética más introspectiva".[1]

Representando esta etapa intermedia entre el medievo y el humanismo renacentista aparece la pintura de El Bosco, quien relata magníficamente los siete delitos humanos. El autor, obsesionado con el demonio y la superstición, recurre a la moralidad y a las consecuencias de las tentaciones desde un lenguaje personal repleto de pequeñas figuras y personajes grotescos extraídos en ocasiones del bestiario medieval. El formato de este óleo, estructurado a modo de mesa, así como su originaria ubicación privada, en el entorno de las habitaciones personales de Felipe II, subraya la mágica fascinación que ha acompañado este tema durante toda la historia. El Bosco recurre al uso de una tabla circular, expresando el eterno retorno de las cosas, como incesante ronda de las pasiones humanas. Después de siglos de belleza regulada, de impulsos contenidos, el pintor abre la puerta del alma humana y de

La disposició de l'obra ens condueix al centre, que simbolitza l'ull de Déu que tot ho veu, i apareix davall la inscripció llatina "Atenció, atenció, Déu està mirant" ("Cave cave d[omin]us videt"). Aquest detall recorda el pecat potencial que, segons Fernando Savater, encarnem hui en dia. En el seu llibre, el filòsof fa referència al conte d'Albert Camus en què es retrata un captaire. Mentre tota la gent passa pel seu costat sense reparar en la seua desgràcia, aquest diu: "La gent no és roïna, és que no vol veure."[3] És curiós com aquesta mateixa actitud es repetia recentment en la pel·lícula d'Aki Kaurismäki *El otro lado de la esperanza*. Quan pregunten a Khaled, el protagonista sirià, com ha travessat la frontera, aquest contesta: "Ha sigut molt fàcil. Ningú vol veure'm."

Continuant amb l'estela d'artistes atrets per la personificació del pecat, destaquem les il·lustracions per a la *Divina Comèdia* que van crear Sandro Bottichelli, William Blake, Gustave Doré o Salvador Dalí. En aquest sentit, l'obra serviria com a font d'inspiració en Rodin, que treballa el món de les ombres des de les referències als condemnats en el poema, i que coronaven la seua inacabada Porta de l'Infern a través d'un baix relleu. Altres expressionistes com Otto Dix o Alfred Kubin també van reflectir imatges sobre aquesta idea.

A finals del segle XX serà Anthony Caro l'encarregat de representar un grup escultòric basat en *El judici final*, que va ser realitzat per a la Biennal de Venècia del 1999. En aquesta instal·lació, l'autor interrelaciona els relats de l'infern amb els passos de setmana santa a través d'un conjunt realitzat en fusta i terracota. Com a contrapunt, Anselm Kiefer, en la seua obra *Els set palaus del cel*, al·ludeix al tema del Sefiroth (en hebreu, els atuells) o els distints recipients de l'ànima en el seu itinerari cap al cel. Són set episodis, en aquest cas, de virtuts per a aconseguir a Déu.

Recentment, alguns museus i centres culturals desenvolupen projectes sobre aquesta qüestió que permeten reflexionar sobre la societat actual, la maldat i el sentit de la culpa. Així, el 2010, els museus suïssos de Belles Arts i el Centre Paul Klee es van unir per a presentar en la ciutat de Berna una exposició que, amb el títol *Voluptuositat i vici*, reunia una interessant lectura dels pecats capitals des de l'època medieval fins als nostres dies. A més de revisar la iconografia, la mostra analitzava el marc de referència del període de l'obra. Tal com indiquem al prin-

la sinrazón. Para ello elige la locura, la violencia, la gigantomaquia, la brujería o el libertinaje, desplegando así ciertas formas modernas de transgresión con una audacia inaudita.[2]

La disposición de la obra nos conduce al centro, que simboliza el ojo de Dios que todo lo ve, y aparece bajo la inscripción latina "Cuidado, cuidado, Dios está mirando" (*Cave cave d[omin]us videt).* Este detalle recuerda el pecado potencial que, según Fernando Savater, encarnamos hoy en día. En su libro, el filósofo hace referencia al cuento de Albert Camus donde se retrata a un mendigo. Mientras toda la gente pasaba a su lado sin reparar en su desgracia, éste decía: "La gente no es mala, es que no quiere ver".[3] Resulta curioso cómo esta misma actitud se repetía recientemente en la película de Aki Kaurismäki, *El otro lado de la esperanza*. Cuando preguntan a Khaled, el protagonista sirio, cómo ha atravesado la frontera, éste contesta: "Ha sido muy fácil. Nadie quiere verme".

Continuando con la estela de artistas atraídos por la personificación del pecado, destacamos las ilustraciones para la *Divina Comedia* que crearon Sandro Bottichelli, William Blake, Gustave Doré o Salvador Dalí. En este sentido, la obra serviría como fuente de inspiración en Rodin, quien trabaja el mundo de las sombras desde las referencias a los condenados en el poema, y que coronaban su inacabada Puerta del Infierno a través de un bajorrelieve. Otros expresionistas como Otto Dix o Alfred Kubin también reflejaron imágenes sobre esta idea.

A finales del siglo XX será Anthony Caro el encargado de representar un grupo escultórico basado en *El Juicio Final*, que fue realizado para la Bienal de Venecia de 1999. En esta instalación, el autor interrelaciona los relatos del infierno con los pasos de Semana Santa a través de un conjunto realizado en madera y terracota. Como contrapunto, Anselm Kiefer en su obra *Los siete palacios del cielo*, alude al tema del Sefiroth (en hebreo, las vasijas) o los distintos recipientes del alma en su itinerario hacia el cielo. Son siete episodios, en este caso, de virtudes para alcanzar a Dios.

Recientemente algunos museos y centros culturales desarrollan proyectos en torno a esta cuestión que permiten reflexionar sobre la sociedad actual, la maldad y el sentido de la culpa. De esta forma, en

cipi d'aquest text, l'espai social definirà de vegades el grau de pecat i la seua resposta davant de la vida quotidiana. Des d'aquesta actualització destaquem la peresa en la mirada dels artistes Muntean/Rosenblum. El paral·lelisme amb el present ens condueix al seu reflex en grups d'adolescents desesperançats que busquen ocupació al bell mig de la letargia i l'avorriment. D'altra banda, l'espai dedicat a la luxúria seria el més extens de l'exposició, i en les sales s'advertia que el menors sols podien accedir-hi acompanyats. Més regles per a la bona conducta.

El 2015, set institucions culturals en els estats de Nova York i Connecticut unides en el consorci Fairfield/Westchester Museum Alliance, van organitzar el seu primer programa conjunt triant els set pecats capitals com a tema principal. Cada centre abordava un dels pecats, referenciats des de les pintures i gravats clàssics fins a les instal·lacions contemporànies. Entre els projectes destaquem *L'enveja*, proposada per l'artista multimèdia Adrien Broom des d'una instal·lació, i una *Web de l'enveja* que arreplega els símbols del pecat en els contes de fades, com la poma enverinada de Blancaneu. Un segon exemple ens porta al pecat de la ira, que es va presentar en un jardí públic amb un clar vincle amb la naturalesa. A través de l'exposició *Wrath - Force of Nature*, es van plantejar treballs relacionats amb el canvi climàtic i els desastres naturals.

Des del món de la moda, el fotògraf Nick Knight realitzava l'any passat una sèrie de fotografies en què algunes de les models més emblemàtiques posaven com a al·legories contemporànies dels set pecats capitals. Les imatges van formar part d'un curt projectat en Times Square per a commemorar els vint-i-cinc anys en la indústria del dissenyador Edward Enninful.

I seguint aquesta línia d'atracció i estudi pel nostre tema protagonista, el Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana convocava una nova edició del projecte 3P-CMCV. Després dels dos últims títols triats sobre "Art i metamorfosi" o "La finestra indiscreta", l'argument central d'enguany al·ludeix als set pecats capitals, inspirats en l'obra d'El Bosco. Els tres projectes guanyadors que revisem a continuació reuneixen una interessant interpretació del grup d'accions impures, històricament menyspreades, que han definit durant segles la conducta dels éssers humans. Els projectes de Vicente Aguado, Manuel Blázquez i Inma Martí

2010 los museos suizos de Bellas Artes y el Centro Paul Klee se unieron para presentar en la ciudad de Berna una exposición que, bajo el título *Voluptuosidad y vicio*, reunía una interesante lectura de los pecados capitales desde la época medieval hasta nuestros días. Además de revisar la propia iconografía, la muestra analizaba el marco de referencia del período de la obra. Tal y como indicamos al principio de este texto, el espacio social definirá en ocasiones el grado de pecado y su respuesta ante la vida cotidiana. Desde esta actualización destacamos La pereza en la mirada de los artistas Muntean/Rosenblum. El paralelismo con el presente nos conduce a su reflejo en grupos de adolescentes desesperanzados que buscan empleo en medio del letargo y el aburrimiento. Por otra parte, el espacio dedicado a la lujuria sería el más extenso de la exposición, cuyas salas advertían sólo ser visitadas con menores acompañados. Más reglas para la buena conducta.

En 2015 siete instituciones culturales en el estado de Nueva York y Connecticut unidas bajo el consorcio Fairfield/Westchester Museum Alliance, organizaron su primer programa conjunto eligiendo los siete pecados capitales como tema principal. Cada centro abordaba uno de los pecados, referenciados desde las pinturas y grabados clásicos hasta las instalaciones contemporáneas. Entre los proyectos destacamos La Envidia propuesta por el artista multimedia Adrien Broom desde una instalación y una "Web de la Envidia" que recoge los símbolos del pecado en los cuentos de hadas, como la manzana envenenada de Blancanieves. Un segundo ejemplo nos lleva al pecado de La Ira que se presentó en un jardín público con un claro vínculo a la naturaleza. A través de la exposición *Wrath - Force of Nature*, se plantearon trabajos relacionados con el cambio climático y los desastres naturales.

Desde el mundo de la moda, el fotógrafo Nick Knight realizaba el pasado año una serie de fotografías en las que algunas de las modelos más emblemáticas posaban como alegorías contemporáneas de los siete pecados capitales. Las imágenes formaron parte de un corto proyectado en Times Square para conmemorar los 25 años en la industria del diseñador Edward Enninful.

Y siguiendo esta línea de atracción y estudio por nuestro tema protagonista, el Consorcio de Museos de la Comunidad Valenciana con-

representen l'elecció d'uns treballs que, amb el suport per la institució valenciana, posen en valor les noves formes d'expressió artística i el talent emergent.

Pecats capitals o pecats del capital

L'obra de Vicente Aguado realitza una interessant crítica sobre les apostes i el joc. A partir de les set loteries "capitals" que actualment existeixen a Espanya, l'artista ens porta a la reflexió del procés mateix i de la seua responsabilitat estatal que suposadament vetla per la ciutadania. Entre altres coses, l'obra posa l'interés en l'aparent naturalitat amb què l'Estat participa en aquesta transacció econòmica i la seua complicitat en l'ambigua mirada cap al joc. Seguint l'objectiu d'altres treballs del mateix autor, aquest projecte revisa el control social a través dels diners i les eines de poder hegemònic que s'estenen de forma camuflada en la societat espanyola. Hi ha el pecat i el càstig. Però el foment del pecat queda impune i, moltes vegades, invisibilitzat quan el joc d'atzar està emparat per la llei.

L'obra, composta per 926 bitllets reals, s'instal·la directament sobre la superfície d'un mur de 8 x 5 metres. Una paperera arreplega el resum econòmic de la despesa de l'exposició en forma de tiquets, i el sentit processual de l'obra queda convertit en una experiència integrada des d'una realitat participativa. A més, la peça es completa amb un document audiovisual on apareix la seqüència del bitlletaire registrant tots els bitllets d'apostes. Amb el títol "Loteries i pecats de l'Estat", Vicente Aguado recrea també el sentit de l'espera que acompanya la sensació d'atzar des de la vespra dels sortejos. El premi arribarà fàcilment si hi jugues, però també si tens paciència. Arthur Schopenhauer afirmava que els diners són felicitat abstracta, però certament és l'element més social que existeix. La peça representa un projecte viu que aconsegueix el seu objectiu: un acte induït per la societat en què els dos elements, l'artista i la institució, finalment hi juguen.

L'estímul que implica gastar diners i la seua representació dins del paisatge actual ens porten a recordar els treballs del fotògraf Andreas

vocaba una nueva edición del proyecto 3P-CMCV. Tras los dos últimos títulos elegidos sobre *Arte y metamorfosis* o *La ventana indiscreta*, el argumento central de este año alude a *Los siete pecados capitales,* inspirados en la obra de El Bosco. Los tres proyectos ganadores que revisamos a continuación, reúnen una interesante interpretación del grupo de acciones impuras, históricamente despreciadas, que han definido durante siglos la conducta de los seres humanos. Los proyectos de Vicente Aguado, Manuel Blázquez e Inma Martí representan la elección de unos trabajos que, apoyados por la institución valenciana, ponen en valor las nuevas formas de expresión artística y el talento emergente.

Pecados capitales o pecados del capital

La obra de Vicente Aguado realiza una interesante crítica sobre las apuestas y el juego. A partir de las 7 loterías 'capitales' que actualmente existen en España, el artista nos lleva a la reflexión del propio proceso y de su responsabilidad estatal que supuestamente vela por la ciudadanía. Entre otras cosas, la obra pone el foco en la aparente naturalidad con la que el Estado participa de esa transacción económica y su complicidad en la ambigua mirada hacia el juego. Siguiendo el objetivo de otros trabajos del mismo autor, este proyecto revisa el control social a través del dinero y las herramientas de poder hegemónico que se extienden de forma camuflada en la sociedad española. Existe el pecado y el castigo. Pero el fomento del pecado queda impune y muchas veces, invisibilizado cuando el juego de azar está amparado por la ley.

La obra compuesta por 926 boletos reales, se instala directamente sobre la superficie de un muro de 8 x 5 metros. Una papelera recoge el resumen económico del gasto de la exposición en forma de tickets, y el sentido procesual de la obra queda convertido en una experiencia, integrada desde una realidad participativa. Además, la pieza se completa con un documento audiovisual donde aparece la secuencia del lotero registrando todos los boletos de apuestas. Bajo el título *Loterías y pecados del Estado*, Vicente Aguado recrea también el sentido de la espera, que acompaña la sensación de azar desde la víspera de los sorteos.

Gursky, que realitza retrats col·lectius des dels espais exclusius de l'economia mundial. D'aquesta manera, les seues fotografies de gran format exposen l'abstracció d'imatges en la borsa de valors o en les oficines d'alguns bancs internacionals (com Kuwait o Chicago). Aquestes peces, ordenades escrupolosament des de la manipulació digital, es consideren una de les millors representacions del capitalisme. L'arquitectura i la gent es fonen en un espai fred de mercaderia acumulada. Sense major esperit que els diners, *Chicago Board of Trade III* o *Kuwait, Stock Exchange II*, representen la imatge dels excessos. Estem davant d'una col·lectivitat que ha suplantat l'avar o usurer representat segles enrere com un personatge definit i clarament rebutjat. A diferència, per exemple, de les sèries *Riques i famoses*, de l'artista Daniella Rossell, que retrata l'estètica *kitch* de les milionàries mexicanes, en aquestes imatges es reflecteix el paisatge que opera en les grans ciutats i organitza la vida econòmica dels seus habitants. Des d'aquesta línia, Vicente Aguado també exposa en la seua obra el sotmetiment a les diverses lleis socials i del mercat, a través d'una peça que serà al mateix temps testimoni i destí.

"Converteix el teu mur en un escaló" (R. M. Rilke)

Estem acostumats a elevar murs per a no reconéixer el que deixem fora. Construïm vides de vegades prefabricades i aïllades de la realitat. Per aquesta raó, hi ha exemples històrics d'alguns d'aquests elements que van ser construïts com a respostes buides a conflictes que, de vegades, mai van aconseguir resoldre: Palestina, Melilla... Però el que Manuel Blázquez ens proposa amb la seua obra, ens condueix a quelcom menys segregador. Ens invita a l'oportunitat. L'obra *Dei Canti Lamentodi* centra el seu discurs en el moment posterior a l'acte pecaminós. Per tant, posa l'atenció en el temps introspectiu associat a la presa de consciència i el posterior penediment. El títol rep el seu nom de la composició del músic i pedagog búlgar Ivan Spassov. Aquest autor es caracteritza per realitzar simfonies connectades amb la filosofia i la meditació des de la sensibilitat eslava i les tradicions ortodoxes.

El premio llegará fácilmente si juegas, pero también si tienes paciencia. Arthur Schopenhauer afirmaba que el dinero es felicidad abstracta, pero ciertamente es el elemento más social que existe. La pieza representa un proyecto vivo, que consigue su objetivo: un acto inducido por la sociedad donde los dos elementos, el artista y la institución, finalmente juegan.

El estímulo que implica gastar dinero y su representación dentro del paisaje actual, nos lleva a recordar los trabajos del fotógrafo Andreas Gursky, quien realiza retratos colectivos desde los espacios exclusivos de la economía mundial. De esta forma, sus fotografías de gran formato exponen la abstracción de imágenes en la bolsa de valores o en las oficinas de algunos bancos internacionales (como Kuwait o Chicago). Estas piezas, ordenadas escrupulosamente desde la manipulación digital, se consideran una de las mejores representaciones del capitalismo. La arquitectura y la gente se funden en un espacio frío de mercancía acumulada. Sin mayor espíritu que el dinero, *Chicago Board of Trade III* o *Kuwait, Stock Exchange II*, representan la imagen de los excesos. Estamos ante una colectividad que ha suplantado al avaro o usurero representado siglos atrás como un personaje definido y claramente rechazado. A diferencia por ejemplo de las series *Ricas y famosas* de la artista Daniella Rosell, que retrata la estética *kitch* de las millonarias mexicanas, en estas imágenes se refleja el paisaje que opera en las grandes ciudades y organiza la vida económica de sus habitantes. Desde esta línea, Vicente Aguado también expone en su obra el sometimiento a las diversas leyes sociales y del mercado, a través de una pieza que será a la vez testigo y destino.

"Convierte tu muro en un peldaño" (R. M. Rilke)

Estamos acostumbrados a elevar muros para no reconocer lo que dejamos fuera. Construimos vidas en ocasiones prefabricadas y aisladas de la realidad. Por esta razón, existen ejemplos históricos de algunos de estos elementos que fueron construidos como respuestas vacías a conflictos que, en ocasiones, nunca consiguieron resolver: Palestina, Melilla...

El projecte de Blázquez, compost per una única peça de 150 x 3.000 cm en paper i vidre, reprodueix un mur conceptual a partir d'un acostament a la iconografia de l'arquitectura sacra. Per a això, l'artista també pren com a materials plàstics l'espai i la llum, de la mateixa manera que van fer originàriament els temples religiosos. En aquesta obra es reflecteix l'empremta del temps a partir d'una estructura de formes simbòliques que remeten a nombres i formes. L'autor trasllada el testimoni arqueològic de la vida i construeix el buit. Mentrestant, en tot el conjunt, el material serveix per a configurar el concepte. En paraules de l'artista, "el paper, com a mitjà infinit, potent, i al mateix temps delicat" aporta la seua pròpia narrativa. La perforació directa permet veure l'altre costat d'un mur que compon una línia d'horitzó blanc cobert de vidre. Integrada en la quadrícula, com en una ciutat romana, la peça ordena els pensaments i la conducta, en el cas de Manuel Blázquez, discreta.

Pròxim al sentit de l'obra, el mur de les lamentacions representa el lloc més sagrat del judaisme i un espai simbòlic del penediment i del perdó. La construcció s'erigeix en Terra Santa com a part del temple originari de Jerusalem. Fa quatre metres i entre les seues pedres els jueus introdueixen notes de paper amb les seues oracions i pregàries. Des d'un racó més pròxim, i com a record de la nostra infància, també s'elevava un mur que forçosament miràvem com a càstig fins a aconseguir la contrició. L'ordre era implacable: cara a la paret. Més enllà del joc i de l'escena, en l'obra de Manuel Blázquez s'apel·la a una realitat no física i per tant imperceptible, de la qual els seus símbols passen a ser senyals i certeses[4].

Totes les coses bones, o són pecat o engreixen

La seducció del menjar ens porta a una perillosa temptació que forma part d'una cerimònia social on seure a la taula suposa, a més, un motiu de relació cultural. El projecte multidisciplinari *Dulcificar pecats*, realitzat des dels ingredients performatius, escultòrics i fotogràfics, desenvolupa hàbilment l'estímul de la participació. A més, aborda l'exploració i l'estudi entre el públic i el privat que l'artista Silvia Martí Marí reflecteix habitualment en les seues obres.

Pero lo que Manuel Blázquez nos propone con su obra nos conduce a algo menos segregador. Nos invita a la oportunidad. La obra *Dei Canti Lamentodi* centra su discurso en el momento posterior al acto pecaminoso. Por lo tanto, pone su atención en el tiempo introspectivo asociado a la toma de conciencia y el posterior arrepentimiento. El título recibe su nombre de la composición del músico y pedagogo búlgaro Ivan Spassov. Este autor se caracteriza por realizar sinfonías conectadas con la filosofía y la meditación, desde la sensibilidad eslava y las tradiciones ortodoxas.

El proyecto de Blázquez compuesto por una única pieza de 150 x 3000 cm en papel y cristal, reproduce un muro conceptual a partir de un acercamiento a la iconografía de la arquitectura sacra. Para ello, el artista también toma como materiales plásticos el espacio y la luz, de igual forma que hicieron originariamente los templos religiosos. En esta obra se refleja la huella del tiempo a partir de una estructura de formas simbólicas que remiten a números y formas. El autor traslada el testimonio arqueológico de la vida y construye el vacío. Mientras, en todo el conjunto, el material sirve para configurar el concepto. En palabras del artista, "el papel como medio infinito, potente y a la vez delicado" aporta su propia narrativa. El perforado directo permite ver el otro lado de un muro que compone una línea de horizonte blanco cubierto de cristal. Integrada en la cuadrícula, como en una ciudad romana, la pieza ordena los pensamientos y la conducta, en el caso de Manuel Blázquez, discreta.

Próximo al sentido de la obra, el muro de las lamentaciones representa el lugar más sagrado del judaísmo y un espacio simbólico del arrepentimiento y del perdón. La construcción se erige en Tierra Santa como parte del templo originario de Jerusalén. Mide 4 metros y entre sus piedras los judíos introducen notas de papel con sus oraciones y plegarias. Desde un rincón más próximo y como recuerdo de nuestra infancia, también se elevaba un muro que forzosamente mirábamos como castigo hasta conseguir la contrición. La orden era implacable: cara a la pared. Más allá del juego y de la escena, en la obra de Manuel Blázquez se apela a una realidad no física y por lo tanto imperceptible, de la que sus símbolos pasan a ser señales y certezas.[4]

L'acció comença quan els noms dels set pecats capitals se situen sobre una taula a través de diverses sèries realitzades en xocolate. Així mateix, l'obra s'acompanya, per un costat, d'imatges i textos que fan referència a aquests pecats, i, per l'altre, manté obert el seu desenvolupament conceptual des de la resposta d'un públic que completarà el seu discurs. Els visitants poden prendre una de les figures cal·ligràfiques i enviar posteriorment informació sobre l'ús, els records o les raons en l'elecció d'aquest pecat. Ampliant l'espai de la falta, l'artista ens recorda que aquesta infracció pot ser part d'ells (el públic) o d'altres (els familiars, amics...). Per tant, cada vici o transgressió estarà associat a una vida o a la història d'una vida. No obstant això, l'autora reserva una sorpresa més: realitza una altra tauleta de xocolate, la huitena, que roman en blanc, necessària per a revelar un nou pecat. Un altre pecat necessari, el huité, que conté una mirada oberta i personal dins del gest poètic en el conjunt de l'obra. Aquesta idea va ser portada magníficament al món del cine en els anys cinquanta en la pel·lícula *Les set péchés capitaux*, i serà revisada més avant.

El xocolate, com a icona popular del plaer, permet elevar el grau de l'acció dins d'un codi reconegut per tots, i que oscil·larà entre la seducció i la culpa. En aquest sentit, històricament la introducció en l'alimentació mediterrània dels productes americans, desconeguts fins llavors pels europeus, va motivar polèmiques. El cacau i el xocolate van gaudir d'un èxit fulminant. La tradició conta que va arribar des de Mèxic als regnes peninsulars de la mà d'alguns religiosos, com el pare Olmedo, franciscà que acompanyava Hernán Cortés. Aquest seria el començament d'una relació turbulenta entre el xocolate i la religió. A pesar de les propietats alimentàries com a element enèrgic contra la desnutrició de l'època, també es va pensar en la dependència del consum i es va sospitar que tanta qualitat i exquisitat del producte forçosament havia de ser pecat. Per tant, el xocolate s'allunyava de l'ascetisme requerit de qualsevol bon cristià i delectar-s'hi va ser des del principi un vici.

Així, el plaer del menjar és una perillosa temptació que estimula tots els sentits d'una forma física, biològica i estètica. L'obra presentada per Silvia Martí ens sotmet, doncs, a una revisió de la nostra conducta, encara que no ens eximisca del goig sensorial amb la peça. En un dels seus

Todas las cosas buenas o son pecado, o engordan

La seducción de la comida nos lleva a una peligrosa tentación que forma parte de una ceremonia social donde sentarte a la mesa supone, además, un motivo de relación cultural. El proyecto multidisciplinar *Dulcificar pecados*, realizado desde los ingredientes performativos, escultóricos y fotográficos, desarrolla hábilmente el estímulo de la participación. Además, se aborda la exploración y el estudio entre lo público y lo privado que la artista Silvia Martí Marí refleja habitualmente en sus obras.

La acción comienza cuando los nombres de los siete pecados capitales se sitúan sobre una mesa a través de varias series realizadas en chocolate. Asimismo, la obra se acompaña por un lado de imágenes y textos referenciales a esos pecados, y por otro mantiene abierto su desarrollo conceptual, desde la respuesta de un público que completará su discurso. Los visitantes pueden tomar una de las figuras caligráficas y enviar posteriormente información sobre el uso, los recuerdos o las razones en la elección de ese pecado. Ampliando el espacio de la falta, la artista nos recuerda que esta infracción puede ser parte de ellos (el público) o de otros (sus familiares, amigos…). Por lo tanto, cada vicio o transgresión estará asociado a una vida o a la historia de una vida. Sin embargo, la autora reserva una sorpresa más: Realiza una octava tablilla de chocolate que permanece en blanco, necesaria para revelar un nuevo pecado. Un octavo pecado necesario y que contiene una mirada abierta y personal dentro del gesto poético en el conjunto de la obra. Esta idea, fue llevada magníficamente al mundo del cine en los años cincuenta a través de la película *Les Sept Péchés Capitaux*, y será revisada más adelante.

El chocolate, como icono popular del placer, permite elevar el grado de la acción dentro de un código reconocido por todos, y que oscilará entre la seducción y la culpa. En este sentido, históricamente la introducción en la alimentación mediterránea de los productos americanos, desconocidos hasta entonces por los europeos, motivó polémicas. El cacao y el chocolate disfrutaron de un éxito fulminante. La tradición cuenta que llegó desde México a los reinos peninsulares de la mano de algunos religiosos, como el Padre Olmedo, franciscano que acompañaba a Hernán Cortés. Este sería el comienzo de una relación turbulenta

poemes, Emily Dickinson definia el pecat com "un precipici distingit".

Pareix que les necessitats actuals han obligat a renovar els discursos dels pecats. El nou context va justificar que l'Església catòlica ampliara els pecats, i el 2008 el bisbe Gianfranco Girotti, director del Penitenciari Apostòlic, organisme que supervisa la confessió i les indulgències d'aquesta església, va ser l'encarregat d'allargar-ne la llista. Consumir drogues, acumular excessiva riquesa, danyar el medi ambient o fer experiments genètics dubtosos ja s'hi han inclòs com a nous pecats socials. En una entrevista realitzada durant la presentació d'aquesta novetat, Girotti va aprofitar per a explicar que les dades demostren que tan sols un 60 % dels catòlics acudeix al confessionari, i va concloure dient: "És necessari reactivar aquest sagrament."

El món del cine realitzava la seua aportació amb diverses pel·lícules que van destacar per representar cada un dels set pecats a través de curtmetratges. En la producció francoitaliana *Les set péchés capitaux* (1952), traduït a Espanya *El diablo siempre pierde*, s'hi contraposa l'acció de la falta amb l'entorn jocós d'una fira. Els crits per a sol·licitar l'atenció del públic i que allibere els pecats ofereixen llançar unes boles sobre les caricatures de cada un d'ells. "El pecat és el pitjor de tots els mals. Un boig va dir que per a provar el plaer calia tindre vicis." Però en la fira no hi ha penitència; al contrari: hi ha premis. La iconologia potencia els elements associats al capítol de l'avarícia (d'Eduardo de Filippo) des d'un espill i un collar de perles. La gola (de Carlo Rim), vinculada en aquest cas a la sexualitat, s'identifica amb el menjar al mig de la nit i amb un triangle ambiguament amorós format per la visita inesperada d'un viatjant a una casa. Destaca la història de l'enveja dirigida per Roberto Rossellini, basada en un conte de Sidonie-Gabrielle Colette en què una gata desperta odis i rivalitats en el personatge d'Andrée Debar. Aquest animal, sagrat per als egipcis i elevat a la categoria de deïtat (recordem la deessa Bastet), també s'associa a la crueltat, la desgràcia i la bruixeria.

Uns anys després, el 1962, un altre treball cinematogràfic va tornar a revisar el tema. *The Seven Deadly Sins* repeteix el mateix esquema. Cada història tenia un director, i, per tant, amb a una nou estil de narració en la pantalla per a cada pecat. La referència a El Bosco i Brueghel apareix

entre el chocolate y la religión. A pesar de las propiedades alimenticias como elemento enérgico frente a la desnutrición de la época, también se pensó en la dependencia de su consumo y se sospechó que tal calidad y exquisitez del producto forzosamente debía ser pecado. Por lo tanto, el chocolate se alejaba del ascetismo requerido de cualquier buen cristiano y su deleite fue desde el principio un vicio.

Así, el placer de la comida es una peligrosa tentación que estimula todos los sentidos de una forma física, biológica y estética. La obra presentada por Silvia Martí nos somete pues a una revisión de nuestra conducta, aunque no nos exima del gozo sensorial con la pieza. En uno de sus poemas, Emily Dickinson definía el pecado como "un precipicio distinguido".

Parece que las necesidades actuales han obligado a renovar los discursos de los pecados. El nuevo contexto justificó a la iglesia católica a ampliar los pecados y en 2008 el obispo Gianfranco Girotti, director del Penitenciario Apostólico, organismo que supervisa la confesión y las indulgencias de la Iglesia católica, fue el encargado de alargar la lista. Consumir drogas, acumular excesiva riqueza, dañar el medio ambiente o hacer experimentos genéticos dudosos ya se han incluido como nuevos pecados sociales. A través de una entrevista realizada durante la presentación de esta novedad, Girotti aprovechó para explicar que los datos demuestran que tan solo un 60% de los católicos acude al confesionario, y concluyó diciendo: "Es necesario relanzar este sacramento".

El mundo del cine realizaba su aportación a través de varias películas que destacaron por representar cada uno de los siete pecados a través de cortometrajes. En la producción franco-italiana *Les sept péchés capitaux* (1952), traducido en España como *El diablo siempre pierde*, se contrapone la acción de la falta con el entorno jocoso de una feria. Los gritos en la llamada al público para liberar los pecados, ofrecen lanzar unas bolas sobre las las caricaturas de cada uno de ellos. “El pecado, es el peor de todos los males. Un loco dijo que para probar el placer había que tener vicios”. Pero en la feria no hay penitencia. Al contrario, hay premios. La iconología potencia los elementos asociados al capítulo de La avaricia (de Eduardo De Filippo) desde un espejo y un collar de perlas. La gula (de Carlo Rim), vinculada en este caso a la sexualidad, se identifica con la comida en medio de la noche y con un triángulo ambiguamente

en el pecat de la luxúria (de Jacques Demy), en què un xiquet busca desesperadament en l'enciclopèdia el significat de "lascívia" (Lechery). Mereix especial atenció la història de Jean-Luc Godard des del pecat de la peresa. El protagonista de la història, l'actor Eddie Constantine, fent de si mateix, és abordat per una dona que busca un paper en la seua nova pel·lícula. La peresa de l'heroi fa que no passe res, que el seu silenci en les converses amb ella puga ser etern, que finalitze aquest curtmetratge mirant a la càmera per a confessar a l'espectador: "L'oci és la mare de tots els vicis. La peresa és l'aliada del diable", demostrant que aquest pecat pot ser el més potent de tots.

Però va ser únicament la coproducció francoitaliana del 1952 la que es va atrevir a augmentar la llista de pecats assenyalant un altre vici reprovable. El mateix "pecat d'intenció" que va fer que Luis Buñuel rebutjara el catolicisme, compareix en *Le huitème péché*, un final sorprenent que segellava l'edició francesa, realitzat per Georges Lacombe. Aquesta peça mestra estén la idea de pecat sobre la figura de l'espectador, que serà sorprés en el seu acte natural de mirar una obra. Engrunsat per una narració que genera escrúpols i desperta suspicàcies, preveiem un relat escandalós, una heretgia contundent que després deriva en relat innocent. El huité pecat, el que existeix però no s'anomena, el que atempta contra la llibertat d'esperit quan aquest falla i genera interessants dubtes. Com afirma el mestre de cerimònies, interpretat per Gérard Philippe: "Els mals pensaments són passatgers i no hi ha gendarmes que t'arresten per això." Situada entre el "ser i el paréixer", la grandesa d'aquesta història consisteix a emportar-nos els prejuís a la vida mateix.

La conducta dels éssers humans està repleta de llums i ombres, combinant angoixa i hedonisme. En *La tempesta*, de Shakespeare, podem llegir: "L'infern està buit i tots els dimonis estan ací." Enfront de la religió, la literatura, les arts visuals o la música ens han educat per a conviure amb tots aquests dimonis. Assumir els nostres pecats, sortejar el remordiment, no és una altra cosa que acceptar-nos. És necessari, si volem recórrer aquest camí en el qual abunden el vici o la flaquesa. El secret de la vida consisteix senzillament a viure-la. I, sobretot, fer-ho sense por ni rancor.

amoroso formado por la visita inesperada de un viajante a una casa. Destaca la historia de La envidia dirigida por Roberto Rossellini, basada en un cuento de Sidonie-Gabrielle Colette, donde una gata despierta odios y rivalidades en el personaje de Andrée Debar. Este animal, sagrado para los egipcios y elevado a la categoría de deidad (recordemos la diosa Bastet), también se asocia a la crueldad, la desgracia y la brujería.

Unos años después, en 1962, otro trabajo cinematográfico volvió a revisar el tema. *The Seven Deadly Sins* repite el mismo esquema. Cada historia contaba con un director, y por lo tanto, con a una nuevo estilo de narración en la pantalla para cada pecado. La referencia a El Bosco y Brueghel aparece en el pecado de La lujuria (de Jacques Demy), donde un niño busca desesperadamente en la enciclopedia el significado de 'lascivia' (Lechery). Merece especial atención la historia de Jean-Luc Godard desde el pecado de La pereza. El protagonista de la historia, el actor Eddie Constantine haciendo de sí mismo, es abordado por una mujer que busca un papel en su nueva película. La pereza del héroe hace que no ocurra nada, que su silencio en las conversaciones con ella puedan ser eternos, que finalice este cortometraje mirando a cámara para confesar al espectador: "el ocio es la madre de todos los vicios. La pereza es la aliada del diablo", demostrando que este pecado puede ser el más fuerte de todos.

Pero fue únicamente la coproducción franco-italiana de 1952 la que se atrevió a engrosar la lista de pecados señalando otro vicio reprobable. El mismo "pecado de intención" que hizo que Luis Buñuel rechazara el catolicismo, comparece en *Le Huitème péche*, un broche sorprendente que sellaba la edición francesa, realizado por Georges Lacombe. Esta pieza maestra extiende la idea de pecado sobre la figura del espectador, quien será sorprendido en su acto natural de mirar una obra. Mecido por una narración que genera escrúpulos y despierta suspicacias, prevemos un relato escandaloso, una herejía contundente que luego deriva en relato inocente. El octavo pecado, el que existe pero no se nombra, ese que atenta sobre la libertad de espíritu cuando éste yerra y genera interesantes dudas. Como afirma el maestro de ceremonias, interpretado por Gérard Philippe: "Los malos pensamientos son pasajeros y no hay gendarmes que te arresten por ello". Situada entre

1. BOSSY, John, “Moral Arithmetic. Seven Sins into Tin Commandments”, en LEITES Edmund (ed.), *Conscience and Casuistry in Early Modern Europe,* Cambridge University Press, 1988.
2. OTTINGER, Didier, “Les Péchés Capitaux. Essay frivole de transmutation des valeurs”, [cat. expo. *“Les Péchés Capitaux”*], París, Centre Georges Pompidou, 1996-1997. pp. 12-39.
3. SAVATER, Fernando. *Los siete pecados capitales,* Barcelona, Debate, 2006. p. 19.
4. ARNAU AMO, Joaquín, *El espacio, la luz y lo santo. La arquitectura en el templo cristiano,* Col·legi Oficial d’Arquitectes de Castella La Manxa, COACM, Albacete, 2014.

1. BOSSY, John, “Moral Arithmetic. Seven Sins into Ten Commandments”, en LEITES Edmund (ed.), *Conscince and Casuistry in Early Modern Europe,* Cambridge University Press, 1988.
2. OTTINGER, Didier, “Les Péchés Capitaux. Essay frivole de transmutation des valeurs”, [cat. expo. *Les Péchés Capitaux*], París, Centre Georges Pompidou, 1996-1997. pp. 12-39.
3. SAVATER, Fernando. *Los siete pecados capitales,* Barcelona, Debate, 2006. p. 19.
4. ARNAU AMO, Joaquín, *El espacio, la luz y lo santo. La arquitectura en el templo cristiano,* Colegio Oficial de Arquitectos de Castilla La Mancha, COACM, Albacete, 2014.

el 'ser y parecer', la grandeza de esta historia consiste en llevarnos los prejuicios de a la vida misma.

La conducta de los seres humanos está repleta de luces y sombras, combinando angustia y hedonismo. En *La Tempestad* de Shakespeare podemos leer: "el infierno está vacío y todos los demonios están aquí". Frente a la religión, la literatura, las artes visuales o la música nos han educado para convivir con todos estos demonios. Asumir nuestros pecados, sortear el remordimiento no es otra cosa que aceptarnos. Es preciso, si queremos recorrer este camino donde abundan el vicio o la flaqueza. El secreto de la vida consiste sencillamente en vivirla. Y, sobre todo, hacerlo sin miedo ni rencor.

Els pecats capitals

Pilar Tébar

Avarícia, enveja, gola, ira, luxúria, peresa i superba. En són set els pecats considerats capitals o mortals des de l'origen del cristianisme per considerar que són els vicis en què els homes solen caure més fàcilment. Capital no significa que tinga més importància, sinó que són l'origen de la resta de pecats. Des del Gènesi, el pecat ha format part de la vida de l'ésser humà. Ja en aquest llibre de l'Antic Testament es narra la desobediència d'Adam i Eva, que ha afectat totes les generacions posteriors fins a hui. La Bíblia afirma: "Per mitjà d'un sol home el pecat va entrar en el món, i la mort per mitjà del pecat, i així la mort es va estendre a tots els homes perquè tots havien pecat" (Romans 5:12).

Els set pecats capitals sorgeixen a partir d'una llista de huit vicis descrits en el segle IV pel místic Evagri Pòntic. La seua obra va inspirar els assajos del monjo i escriptor asceta Joan Cassià. Temps després, en el segle VI, el papa Gregori I va canviar la llista dels huit vicis de Joan Cassià i la va convertir en la llista de set pecats capitals o mortals de la teologia catòlica romana.

Actualment, i amb una simple revisió sobre la llista de faltes o pecats trobem que, per exemple, sobraria la gola, i faltarien la crueltat i la cobdícia, que és molt pitjor que l'avarícia ja que el desig és sobre els béns d'altri, mentre que l'avarícia, per definició, és l'excessiva afecció als béns propis.

Realitzant una revisió al llarg de la Història, ens trobem que es tracta el tema de manera inesgotable tant en la literatura, com en l'art o el cine. Ja, a principis de 1300, Dant Alighieri va descriure en *La Divina Comèdia* un Purgatori amb escalons que representaven aquests pecats; Dant i Virgili havien de creuar aquest lloc i baixar pels escalons perquè s'esborraren les lletres de les seues escriptures, i d'aquesta manera purificar els seus pecats. Aquests set pecats també han servit per a caracteritzar els personatges de l'obra de l'Arcipreste de Hita, del *Libro de Buen Amor* o *La vida del lazarillo de Tormes*, per exemple. En alguns altres llibres, la trama té a veure amb algun dels pecats: la luxúria la

Los pecados capitales

Pilar Tébar

Avaricia, envidia, gula, ira, lujuria, pereza y soberbia. Siete son los pecados considerados capitales o mortales desde el origen del Cristianismo por considerar que son los vicios en los que los hombres suelen caer más fácilmente. Capital no significa que tenga mayor importancia, sino que son el origen del resto de pecados. Desde el Génesis, el pecado ha formado parte de la vida del ser humano. Ya en este libro del Antiguo Testamento se narra la desobediencia de Adán y Eva, que ha afectado a todas las generaciones posteriores hasta el día de hoy. La Biblia afirma: "Por medio de un solo hombre el pecado entró en el mundo, y la muerte mediante el pecado, y así la muerte se extendió a todos los hombres porque todos habían pecado" (Romanos 5:12).

Los siete pecados capitales surgen a partir de una lista de ocho vicios descritos en el siglo IV por el místico Evagrio Póntico. Su obra inspiró los ensayos del monje y escritor asceta Juan Casiano. Tiempo después, en el siglo VI, el papa Gregorio I cambió la lista de los ocho vicios de Juan Casiano y la convirtió en la lista de siete pecados capitales o mortales de la teología católica romana.

Actualmente, y con una simple revisión sobre la lista de faltas o pecados encontramos que, por ejemplo, sobraría la gula, y faltarían la crueldad y la codicia, que es mucho peor que la avaricia ya que el deseo es sobre los bienes ajenos, mientras que la avaricia, por definición, es el excesivo apego a los bienes propios.

Realizando una revisión a lo largo de la Historia, nos encontramos que se trata el tema de manera inagotable tanto en la literatura, como en el arte o el cine. Ya, a principios de 1300, Dante Alighieri describió en "La Divina Comedia" un Purgatorio con escalones que representaban estos pecados; Dante y Virgilio debían cruzar este lugar y bajar por los escalones para que se borraran las letras de sus escrituras, y de esta manera purificar sus pecados. Estos siete pecados también han servido para caracterizar los personajes de la obra del Arcipreste de Hita, "El Libro de Buen Amor" o del "Lazarillo de Tormes", por ejemplo. En

tracta Flaubert en el seu *Madame Bovary*, un dels clàssics de la literatura universal; la peresa en l'*Oblomov* de l'escriptor rus del XIX, Gontxarov; la gola en *Mujeres*, de Charles Bukowski; la ira, en *La taronja mecànica* d'Anthony Burgess, popularitzada per la pel·lícula homònima de Stanley Kubrick (1971); l'enveja, en l'*Otel·lo* de William Shakespeare, encara que les tragèdies de Shakespeare són famoses per tractar temes com l'orgull, l'ambició, l'enveja i el desig de poder que tant caracteritza l'ésser humà; l'avarícia en la que està considerada com la primera obra de la literatura russa, *Ànimes mortes* de Nikolai Gogol i finalment, la superba, en *El paradís perdut* de John Milton, un poema narratiu clau en la literatura anglesa escrit en 1667.

En un repàs a la filmografia, trobem la pel·lícula de 1995, *Seven*, un thriller apocalíptic dirigit per David Fincher i interpretat per Brad Pitt, Morgan Freeman i Gwyneth Paltrow, entre altres, en el qual els policies interpretats per Freeman i Pitt han de detindre un psicòpata que va cometent assassinats sanguinaris, basant-se en els pecats capitals.

La representació dels pecats capitals la trobem també en el món infantil; de fet, moltes persones desconeixen que en una de les sèries de dibuixos animats més vista pels xiquets, *Bob Esponja*, estrenada en 1999, cada un dels set personatges representa un dels pecats capitals. La notícia va sorgir en un àudio inclòs en l'episodi "Plàncton" en el DVD BOX de la primera temporada de la sèrie. Un fan dels dibuixos va associar cada personatge amb un dels pecats, i van quedar classificats així: el senyor Cranc, amb la cobdícia; Plàncton amb l'enveja; Patrici amb la peresa; Areneta amb l'orgull; Calamard amb la ira; Gary amb la gola i Bob Esponja amb la luxúria, entesa aquesta com "un desig apassionat per quelcom". Hauríem de preguntar als xiquets que veuen la sèrie què és el que opinen.

El tema dels pecats capitals ha sigut motiu d'inspiració de nombroses obres d'art. I és que durant molts segles, la funció principal de l'art era didàctica. En l'edat mitjana quasi el 95 % de la població era analfabeta i l'art era el principal vehicle de comunicació per a portar el missatge cristià als fidels. La religió s'ensenyava a través dels quadres o les escultures i el tema del pecat era un dels més representats. Potser, el personatge que més apareix siga el dimoni, personificat moltes vegades

algunos otros libros, la trama tiene que ver con alguno de los pecados: la lujuria la trata Flaubert en su "Madame Bovary", uno de los clásicos de la literatura universal; la pereza en el "Oblómov" del escritor ruso del XIX, Goncharov; la gula en "Mujeres", de Charles Bukowski; la ira, en "La Naranja Mecánica" de Anthony Burgess, popularizada por la película homónima de Stanley Kubrick (1971); la envidia, en el "Otelo" de William Shakespeare, aunque las tragedias de Shakespeare son famosas por tratar temas como el orgullo, la ambición, la envidia y el deseo de poder que tanto caracteriza al ser humano; la avaricia en la que está considerada como la primera obra de la literatura rusa, "Almas Muertas" de Nikolai Gógol y por último, la soberbia, en "El Paraíso Perdido" de John Milton, un poema narrativo clave en la literatura inglesa escrito en 1667.

En un repaso a la filmografía, encontramos la película de 1995, "Se7en", un *thriller* apocalíptico dirigido por David Fincher e interpretado por Brad Pitt, Morgan Freeman y Gwyneth Paltrow, entre otros, en el que los policías interpretados por Freeman y Pitt tienen que detener a un psicópata que va cometiendo asesinatos sanguinarios, en base a los pecados capitales.

La representación de los pecados capitales la encontramos también en el mundo infantil; de hecho, muchas personas desconocen que en una de las series de dibujos animados más vista por los niños, "Bob Esponja", estrenada en 1999, cada uno de los siete personajes representa uno de los pecados capitales. La noticia surgió en un audio incluido en el episodio "Plancton" en el DVD BOX de la primera temporada de la serie. Un fan de los dibujos asoció cada personaje con uno de los pecados, quedando clasificados así: Don Cangrejo, con la codicia; Plancton con la envidia; Patricio con la pereza; Arenita con el orgullo; Calamardo con la ira; Gary con la gula y Bob Esponja con la lujuria, entendida esta como "un deseo apasionado por algo". Tendríamos que preguntar a los niños que ven la serie qué es lo que opinan.

El tema de los pecados capitales ha sido motivo de inspiración de numerosas obras de arte. Y es que durante muchos siglos, la función principal del arte era didáctica. En la Edad Media casi el 95% de la población era analfabeta y el arte era el principal vehículo de comunicación para llevar el mensaje cristiano a los fieles. La religión se enseña-

com a àngel del mal, amb ales, cua i orelles punxegudes o com la serp temptadora d'Eva en l'escena nombrosíssimes vegades representada de l'expulsió del paradís. Altres vegades és l'infern el que apareix simbolitzat com un lloc fosc, tenebrós, ple d'ombres inquietants, desesperació i dolor aborronador com en la interpretació de Miquel Àngel per al *Judici final* de la Capella Sixtina.

Grans mestres de la pintura han triat la temàtica dels pecats capitals per a il·lustrar les seues obres. Així, Hieronymus van Aken el Bosch (1450 – 1516) en la seua *Taula dels pecats capitals,* divideix el cercle en set parts que representa cada un dels set pecats i els acompanya la imatge de Crist en el cercle central, que vigila els homes. Uns versos en llatí extrets del Deuteronomi adverteixen de les conseqüències del pecat i anuncien que, encara que l'home es deixe arrossegar pels pecats, encara no està tot perdut. La taula ens deixa també aquest inquietant missatge "l'Infern és la destinació per als que s'allunyen de Déu". El pecat, en les seues múltiples representacions està present en la producció del Bosch. Un altre dels artistes més destacats de l'època, Peter Brueghel *el Vell* (1525 – 1569), també il·lustra els set pecats capitals a través d'una sèrie de gravats en els quals els vicis que aguaiten la humanitat són representats a través de personatges monstruosos, intimidatoris, però irònics. Els personatges es troben dins de paisatges fantàstics, amb elements rars, irreals a través dels quals realitza una crítica a la societat del moment.

No vull deixar de mencionar altres obres en les quals s'ha caracteritzat algun dels pecats mortals: el pintor renaixentista Ticià pinta en 1515 *Vanitas amb espill*, que simbolitza la superba, pecat que també representa l'artista barroc Guido Cagnacci en *Marta reprenent Maria per la seua vanitat*. La luxúria ha sigut expressada tradicionalment a través de la sensualitat de cossos femenins nus. El tema de la luxúria o el desig, l'han tractat nombrosos pintors, per exemple, Klimt, Rembrandt o Ticià amb el seu *Dànae rebent la pluja d'or*, que podem veure en el Museu del Prado o en qualsevol representació del tema bíblic de *Susanna i els vells*, com el quadre d'Artemisia Gentileschi. Un altre dels pecats capitals, la gola, l'ha treballat amb mestria el Bosch i podem dir que inaugura la pintura de gènere amb aquesta obra recollida en la seua taula dels

ba a través de los cuadros o las esculturas y el tema del pecado era uno de los más representados. Quizá, el personaje que más aparece sea el diablo, personificado muchas veces como ángel del mal, con alas, rabo y orejas puntiagudas o como la serpiente tentadora de Eva en la escena numerosísimas veces representada de la expulsión del paraíso. En otras ocasiones es el infierno el que aparece simbolizado como un lugar oscuro, tenebroso, lleno de sombras inquietantes, desesperación y dolor desgarrado como en la interpretación de Miguel Ángel para "El Juicio final" de la Capilla Sixtina.

Grandes maestros de la pintura han escogido la temática de los pecados capitales para ilustrar sus obras. Así, Jheronimus van Aken El Bosco (1450 – 1516) en su "Mesa de los pecados capitales", divide el círculo en siete partes que representa cada uno de los siete pecados y los acompaña con la imagen de Cristo en el círculo central, que vigila a los hombres. Unos versos en latín extraídos del "Deuteronomio" advierten de las consecuencias del pecado y anuncian que, aunque el hombre se deje arrastrar por los pecados, aún no está todo perdido. La mesa nos deja también este inquietante mensaje "el Infierno es el destino para los que se alejan de Dios". El pecado, en sus múltiples representaciones está presente en la producción de El Bosco. Otro de los artistas más destacados de la época, Peter Brueghel el Viejo (1525 – 1569), también ilustra los siete pecados capitales a través de una serie de grabados en los que los vicios que acechan a la humanidad son representados a través de personajes monstruosos, intimidatorios, pero irónicos. Los personajes se encuentran dentro de paisajes fantásticos, con elementos raros, irreales a través de los que realiza una crítica a la sociedad del momento.

No quiero dejar de mencionar otras obras en las que se ha caracterizado alguno de los pecados mortales: El pintor renacentista Tiziano pinta en 1515 "Vanitas con espejo", que simboliza la soberbia, pecado que también representa el artista barroco Guido Cagnacci en "Martha reprendiendo a María por su vanidad". La lujuria ha sido expresada tradicionalmente a través de la sensualidad de cuerpos femeninos desnudos. El tema de la lujuria o el deseo, lo han tratado numerosos pintores, por ejemplo, Klimt, Rembrandt o Tiziano con su "Danae recibiendo la

pecats esmentada anteriorment. Si avancem cap a l'art contemporani, el pintor peruà Guayasamín transmet com ningú els sentiments d'ira, tristesa o tendresa a través dels seus personatges. La peresa és un altre dels temes recurrents al llarg de la història de l'art. Tant Van Gogh com Sorolla la simbolitzen en les seues obres titulades *La sesta*. Un altre dels pecats capitals, l'enveja, ha sigut representat en nombroses ocasions a través de l'enfrontament fins la mort fratricida entre Caïm i Abel narrat en el capítol quart del Gènesi. Destacar, entre les innumerables obres, el capitell del monestir benedictí de Sant Joan de la Penya, un dels fragments de les portes del Paradís que Lorenzo Ghiberti realitza per al baptisteri de Florència o les interpretacions de Van Eyck, Ticià o Gustave Doré. Finalment, Albrecht Dürer transmet a la perfecció el pecat en la seua obra *Avarícia* com el desig d'atresorar béns materials a pesar de la brevetat de la vida. Aquest pecat el podem veure reflectit en l'oli *El canvista i la seua muller* (1514), de Quentin Massys, i el podem admirar en el Museu del Louvre.

Des de l'última dècada del segle XX, les xifres ens indiquen una major afluència als museus i sales d'exposicions. Si analitzem les xifres del Museu del Prado trobem que una de les exposicions d'art més visitada a Espanya fins a enguany va ser la dedicada, en 1990, pel Museu del Prado a "Velázquez", amb més de 500.000 visitants que, de vegades, van haver d'esperar fins a cinc hores de cua. Les xifres aclaparaven i pareixia que seria difícil superar-les però en l'exposició dedicada als Tresors de l'Ermitage, en 2011-2012, es va arribar als 583.206 visitants. Aquesta xifra ha sigut sobrepassada precisament l'any passat, amb la mostra commemorativa del V Centenari de la mort del Bosch, amb 600.000 visitants, cues interminables per a accedir al museu i en la mostra es va poder veure el conjunt més important d'obres del pintor de Brabant mai no exhibit —unes trenta pintures del mateix artista i unes vint del seu cercle de seguidors— que va passar a ocupar el pòdium més alt en la llarga història de les exposicions del Prado. Fins a quatre files de persones s'amuntonaven davant de cada quadre per a veure l'obra d'aquest artista modern, visionari, precursor d'un llenguatge oníric, que incorpora a la seua obra situacions preses de la vida quotidiana i persones de distinta extracció social per a transmetre la seua ensenyança moral

lluvia de oro", que podemos ver en el Museo del Prado o en cualquier representación del tema bíblico de "Susana y los viejos", como el cuadro de Artemisa Gentileschi. Otro de los pecados capitales, la gula, la ha trabajado con maestría El Bosco y podemos decir que inaugura la pintura de género con esa obra recogida en su mesa de los pecados citada anteriormente. Si avanzamos hacia el arte contemporáneo, el pintor peruano Guayasamín transmite como nadie los sentimientos de ira, tristeza o ternura a través de sus personajes. La pereza es otro de los temas recurrentes a lo largo de la historia del arte. Tanto Van Gogh como Sorolla la simbolizan en sus obras tituladas "La siesta". Otro de los pecados capitales, la envidia, ha sido representado en numerosas ocasiones a través del enfrentamiento hasta la muerte fratricida entre Caín y Abel narrado en el capítulo cuarto del Génesis. Destacar, entre las innumerables obras, el capitel del monasterio benedictino de San Juan de la Peña, uno de los fragmentos de las Puertas del Paraíso que Lorenzo Ghiberti realiza para el Baptisterio de Florencia o las interpretaciones de Van Eyck, Tiziano o Gustav Doré. Por último, Alberto Durero transmite a la perfección el pecado en su obra "Avaricia" como el deseo de atesorar bienes materiales a pesar de lo efímero de la vida. Este pecado lo podemos ver reflejado en el óleo "El cambista y su mujer" (1514), de Quentin Massys, y podemos admirar en Museo del Louvre.

Desde la última década del siglo XX, los números nos indican una mayor afluencia a los museos y salas de exposiciones. Si analizamos las cifras del Museo del Prado encontramos que una de las exposiciones de arte más visitada en España hasta este año fue la dedicada, en 1990, por el Museo del Prado a "Velázquez", con más de 500.000 visitantes que, en ocasiones, tuvieron que esperar hasta cinco horas de cola. Los números abrumaban y parecía que iba a ser difícil superarlos pero en la exposición dedicada a los Tesoros del Hermitatge, en 2011-2012, se llegaron a los 583.206 visitantes. Esta cifra ha sido rebasada precisamente el año pasado, con la muestra conmemorativa del V Centenario de la muerte de El Bosco, con 600.000 visitantes, colas interminables para acceder al museo y en la que se pudo ver el conjunto más importante de obras del pintor de Brabante nunca exhibido —unas

a través d'aquests dibuixos tan enigmàtics de la seua particular i enginyosa visió del món. Pel que fa a la Comunitat Valenciana, noves dades ens indiquen que l'exposició que s'ha clausurat recentment, "Discursos premeditats. Col·lecció Fundació Caja Mediterráneo", ha superat els 30.000 visitants en els dos mesos en què ha pogut visitar-se al Centre del Carme. Una xifra més que considerable.

Precisament, aquesta convocatòria d'ajuda econòmica per a la producció de tres projectes inèdits del Consorci de Museus 3CMCV 2016 està dedicada a l'obra *Taula dels pecats capitals*, en la commemoració del quint centenari del Bosch. Durant quatre anys, aquesta convocatòria 3CMCV ha tingut una temàtica proposta: En 2012, "Blancaneu compleix 75 anys"; en 2013, a la "Finestra indiscreta" d'Alfred Hitchcok; en 2014, "Art i metamorfosi" que commemora el centenari de la publicació de la novel·la *La metamorfosi* de Franz Kafka i en 2015, dedicat als pecats capitals. Aquesta, ha sigut l'última convocatòria d'aquest tipus, que ha sigut substituïda per "Escletxes", de major dotació econòmica perquè passa de 5.000 euros per projecte, a 15.000 euros per a la producció d'obra i amb la novetat de ser de temàtica lliure. A través d'aquests premis es busca fomentar la investigació artística d'art contemporani, així com la promoció dels artistes de la Comunitat Valenciana.

En aquesta ocasió, s'han presentat vint-i-set projectes en totes les disciplines artístiques que, o bé, han triat revisar el conjunt dels set pecats capitals o només un dels pecats per a donar forma als seus projectes. Entre les propostes, es van triar les de Manu Blázquez, José Vicente Martínez Aguado i Sílvia Martí Marí. Una vegada que les peces han estat produïdes, es mostren al públic, i l'exposició inicia el seu camí a la sala C de la Llotja del Peix d'Alacant.

Una vegada resolt el concurs, les tres propostes guanyadores pareixien molt atraients conceptualment. Era un bon punt de partida perquè, a vegades, quan veus les obres produïdes i exposades, la sensació és que no es correspon a la idea inicial del projecte, perquè o no està ben resolt, o ben executat. En aquesta ocasió, una vegada vist el desenvolupament de cada proposta, considere que l'elecció ha sigut la idònia i que els tres han complit les expectatives. Molt interessants conceptualment i molt interessant el resultat.

treinta pinturas del propio artista y unas veinte de su círculo de seguidores— que pasó a ocupar lo más alto del pódium en la larga historia de las exposiciones del Prado. Hasta cuatro filas de personas se agolpaban delante de cada cuadro para ver la obra de este artista moderno, visionario, precursor de un lenguaje onírico, que incorpora a su obra situaciones tomadas de la vida cotidiana y personas de distinta extracción social para transmitir su enseñanza moral a través de esos dibujos tan enigmáticos de su particular e ingeniosa visión del mundo. En lo que respecta a la Comunidad Valenciana, nuevos datos nos indican que la exposición que se ha clausurado recientemente, "Discursos premeditats. Col·lecció Fundación Caja Mediterráneo", ha superado los30.000 visitantes en los dos meses que ha podido visitarse en el Centro del Carmen. Una cifra más que considerable.

Precisamente, esta convocatoria de ayuda económica para la producción de tres proyectos inéditos del Consorcio de Museos 3CMCV 2016 está dedicada a la obra "Mesa de los pecados capitales", en la conmemoración del quinto centenario del Bosco. Durante cuatro años, esta convocatoria 3CMCV ha tenido una temática propuesta: En el 2012, "Blancanieves cumple 75 años"; en el 2013, a la "Ventana indiscreta" de Alfred Hitchcok; en el 2014, "Arte y metamorfosis" que conmemora el centenario de la publicación de la novela "La Metamorfosis" de Franz Kafka y en 2015, dedicado a los pecados capitales. Esta, ha sido la última convocatoria de este tipo, que ha sido sustituida por "Escletxes", de mayor dotación económica pues pasa de 5.000 euros por proyecto, a 15.000 euros para la producción de obra y con la novedad de ser de temática libre. A través de estos premios se busca fomentar la investigación artística de arte contemporáneo, así como la promoción de los artistas de la Comunidad Valenciana.

En esta ocasión, se han presentado veintisiete proyectos en todas las disciplinas artísticas que, o bien, han escogido revisar el conjunto de los siete pecados capitales o solo uno de ellos para dar forma a sus proyectos. Entre las propuestas, se eligieron las de Manu Blázquez, José Vicente Martínez Aguado y Silvia Martí Marí. Una vez que las piezas han estado producidas, se muestran al público, iniciando la exposición su andadura en la sala C de la Lonja del Pescado de Alicante.

Manu Blázquez, *Dei Canti Lamentosi*

Manu Blázquez (València, 1978), llicenciat en Belles Arts per l'Acadèmia de Bolonya, té una trajectòria inqüestionable, amb nombroses exposicions tant individuals com col·lectives en destacats centres artístics. El projecte que ha presentat a aquesta convocatòria titulat "Dei Canti Lamentosi" parteix de la idea de què passa en el moment posterior al pecat, quan un es dóna compte que ha realitzat quelcom que no és correcte. D'aquest concepte desenvolupa la seua obra com una única peça, un mur realitzat en paper i vidre que reuneix diferents simbologies religioses. És un espai que pot utilitzar-se per a meditar i reflexionar sobre els fets pecaminosos o sobre qualsevol aspecte de la vida i que podem relacionar directament amb el Mur de les Lamentacions, lloc sagrat del judaisme, construït amb tota probabilitat el segle I aC a Jerusalem. La transcendència i simbologia és fonamental per a la religió jueva perquè és el vincle amb Jahvè i símbol perpetu de la seua aliança; el lloc més sagrat de la terra, on acudeixen a resar salms, realitzar xicotetes cerimònies, alabances, peticions... Aquest mur, que és l'únic tros que queda del temple de Jerusalem, se l'ha denominat dels laments perquè els jueus han acudit durant segles a *lamentar* la pèrdua del temple sagrat. Molt pròxim, està l'esplanada de les mesquites, un dels llocs més sagrats per a l'Islam i que cal dir de la simbologia que té la ciutat de Jerusalem per al Cristianisme. Aquesta ciutat és centre de tres religions i cultures.

La situació del mur li concedeix una forta connotació política i de fet, el 16 de maig d'enguany ha sigut objecte d'un incident diplomàtic per haver de desdir la Casa Blanca un dels seus diplomàtics que ha declarat que el Mur de les Lamentacions no correspon a Israel, sinó a Cisjordània. En uns quants dies i en la seua primera visita oficial a Israel, veurem Trump davant d'aquest tros de mur amb tanta càrrega simbòlica.

És precisament la possibilitat de meditació davant de la paret un altre dels aspectes que relacionen aquesta obra de desenvolupament horitzontal (150 x 300 cm) les mides de la qual reforcen la idea de mur, amb la *Taula dels pecats capitals* del Bosch, la visió de la qual invita a reflexionar sobre la representació de la seua personal visió dels pecats capitals.

Manu Blázquez també ha concebut aquesta obra com a lloc de re-

Una vez resuelto el concurso, las tres propuestas ganadoras parecían muy atrayentes conceptualmente. Era un buen punto de partida porque, a veces, cuando ves las obras producidas y expuestas, la sensación es que no se corresponde a la idea inicial del proyecto, porque o no está bien resuelto, o bien ejecutado. En esta ocasión, una vez visto el desarrollo de cada propuesta, considero que la elección ha sido la idónea y que los tres han cumplido las expectativas. Muy interesantes conceptualmente y muy interesante el resultado.

Manu Blázquez, *Dei Canti Lamentosi*

Manu Blázquez (València, 1978), licenciado en Bellas Artes por la Academia de Bolonia, tiene una trayectoria incuestionable, con numerosas exposiciones tanto individuales como colectivas en destacados centros artísticos. El proyecto que ha presentado a esta convocatoria titulado "Dei Canti Lamentosi" parte de la idea de qué es lo que pasa en el momento posterior al pecado, cuando uno se da cuenta de que ha realizado algo que no es correcto. De este concepto desarrolla su obra como una única pieza, un muro realizado en papel y cristal que reúne diferentes simbologías religiosas. Es un espacio que puede utilizarse para meditar y reflexionar sobre los hechos pecaminosos o sobre cualquier aspecto de la vida y que podemos relacionar directamente con el Muro de las Lamentaciones, lugar sagrado del judaísmo, construido con toda probabilidad en el siglo I a.C. en Jerusalén. La trascendencia y simbología es fundamental para la religión judía pues es el vínculo con Javé y símbolo perpetuo de su alianza; el lugar más sagrado de la tierra, al que acuden a rezar salmos, realizar pequeñas ceremonias, alabanzas, peticiones… Este muro, que es el único trozo que queda del Templo de Jerusalén, se le ha denominado de los lamentos porque los judíos han acudido durante siglos a *lamentar* la pérdida del templo sagrado. Muy próximo, está la Explanada de las Mezquitas, uno de los lugares más sagrados para el Islam y qué decir de la simbología que tiene la ciudad de Jerusalén para el Cristianismo. Esta ciudad es centro de tres religiones y culturas.

flexió dels actes de pecat, de penediment per enfrontar-se l'espectador directament amb els seus fets i on realitza la penitència, que implica no tornar a pecar. La superfície del mur, realitzada en paper, està perforada seguint el model d'una quadrícula irregular amb una combinatòria numèrica ja que no tots els espais estan perforats, la qual cosa contribueix al seu dinamisme i dota l'obra d'un marcat caràcter geomètric. Realitza també un interessant joc visual perquè permet aguaitar simbòlicament a l'interior de l'espai, com si fóra el teu propi interior, més íntim i personal, ja que l'observador de l'obra es veu reflectit en el vidre que protegeix el paper. Trobem, d'altra banda, una altra relació simbòlica entre aquesta quadrícula de la superfície que recorda la reixeta del confessionari, lloc on s'obté el perdó dels pecats i es produeix la reconciliació amb Déu. Al mateix temps es crea un interessant joc de llums i ombres relacionat amb la llum com a símbol de les religions, punt de partida des de l'etapa fosca de les tenebres. L'artista fa referència a la llum en els temples, sobretot des de l'inici del cistercenc i el gòtic com a símbol de la llum celestial, com a far de la cristiandat

Vicente Aguado (València, 1980), *Loteries i pecats de l'Estat*

La següent proposta, correspon a l'obra de Vicente Aguado, llicenciat en Belles Arts per l'UPV i Màster en Producció Artística, amb l'especialitat en Pensament Contemporani i Cultura Visual per la mateixa universitat, que amb l'obra titulada *Loteries i pecats de l'Estat* "aposta" conceptualment per donar una visió actual del que serien els pecats capitals. Els relaciona amb les Loteries i Apostes de l'Estat i les seues variants en un crítica feroç cap aquest negoci que proporciona uns enormes beneficis econòmics per a l'Estat. Així, equipara la ira, amb la Quiniela; l'avarícia, amb el Gordo de la Primitiva; l'enveja, amb la Bonoloto; la peresa, amb el Quinigol; la gola, amb la Primitiva setmanal; la luxúria, amb una quiniela hípica anomenada Lototurf i la superba, amb l'Euromillones.

L'artista realitza una crítica directa a l'Estat per permetre els jocs d'atzar i fomentar el joc i les apostes. Nombroses són les tipologies de jocs que permeten apostar i l'abús de qualsevol d'aquestes apostes

La situación del muro le concede una fuerte connotación política y de hecho, el 16 de mayo de este año ha sido objeto de un incidente diplomático al tener que desdecir la Casa Blanca a uno de sus diplomáticos que ha declarado que el Muro de las Lamentaciones no corresponde a Israel, sino a Cjosdania. En unos días y en su primera visita oficial a Israel, veremos a Trump frente a este trozo de muro con tanta carga simbólica.

Es precisamente la posibilidad de meditación frente a la pared otro de los aspectos que relacionan esta obra de desarrollo horizontal (150 x 300 cm) cuyas medidas refuerzan la idea de muro, con la "Mesa de los pecados capitales" de El Bosco, cuya visión invita a reflexionar sobre la representación de su personal visión de los pecados capitales.

Manu Blázquez también ha concebido esta obra como lugar de reflexión de los actos de pecado, de arrepentimiento al enfrentarse el espectador directamente con sus hechos y donde realizar la penitencia, que implica no volver a pecar. La superficie del muro, realizada en papel, está perforada siguiendo el modelo de una cuadrícula irregular con una combinatoria numérica ya que no todos los espacios está perforados, lo que contribuye a su dinamismo y dota a la obra de un marcado carácter geométrico. Realiza también un interesante juego visual al permitir asomarte simbólicamente al interior del espacio, como si fuese tu propio interior, más íntimo y personal, ya que el observador de la obra se ve reflejado en el cristal que protege el papel. Encontramos, por otra parte, otra relación simbólica entre esa cuadrícula de la superficie que recuerda la rejilla del confesionario, lugar en el que se obtiene el perdón de los pecados y se produce la reconciliación con Dios. Al mismo tiempo se crea un interesante juego de luces y sombras relacionado con la luz como símbolo de las religiones, punto de partida desde la etapa oscura de las tinieblas. El artista hace referencia a la luz en los templos, sobre todo desde el inicio del cisterciense y el gótico como símbolo de la luz celestial, como faro de la cristiandad

pot portar l'usuari a una de les addiccions més perilloses, la ludopatia. Recents estudis ens indiquen que cada vegada l'edat dels addictes al joc és menor. La facilitat de les apostes per Internet i la possibilitat de guanyar uns diners fàcils, crea un perillós cercle viciós que augmenta el percentatge d'addictes al joc. Qualsevol, des del seu mòbil o el seu ordinador, pot apostar. Els menors, també. A més, a qualsevol joc al qual es puga apostar en qualsevol lloc del planeta. Per dades que ofereix la premsa, sabem que les apostes s'han convertit, des de 2015, en la segona causa de ludopatia a Espanya. La Federació Espanyola de Jugadors d'Atzar Rehabilitats, considera que és un fenomen "imparable" si des de les institucions no es posa fre amb lleis "molt més estrictes". Cada vegada l'edat de l'apostador és menor –hi ha regions on no demanen ni el DNI– i el nombre de famílies arruïnades, major. Apostar és, sens dubte, un negoci que estén les seues xarxes pecaminoses cap als esportistes que es deixen comprar a canvi d'una suculenta suma econòmica.

L'obra que ha proposat Vicente Aguado tanca una acció d'apostar ja que ha dividit l'import total obtingut per a la producció –3.500 euros– entre les tres províncies i els diners els inverteix en els set tipus de loteries pecats /capitals de Loteries i Apostes de l'Estat. En cada exposició, ha invertit 1.127 euros, amb els quals ha obtingut 926 bitllets diferents. Aquesta acció d'apostar comporta també una acció de donació perquè els diners obtinguts amb els reintegraments o amb els premis, els destinarà a distintes ONG. L'artista busca també la total transparència en la justificació de les despeses i premis aconseguits. Fins al dia de la inauguració de l'obra a Alacant, portava guanyats 180 euros.

El desenvolupament de la idea conceptual ha consistit en la realització d'un enorme panell que mostra els 926 bitllets obtinguts amb l'acció d'apostar en les set loteries capitals. Realment, aquest nivell de joc setmanal i comprovar si algun bitllet ha sigut premiat, també comporta un hàbit per al mateix artista i ens fa reflexionar sobre la facilitat de caure en una addicció tan difícil de curar com és la ludopatia.

Vicente Aguado (València, 1980), *Loterías y pecados del Estado*

La siguiente propuesta, corresponde a la obra de Vicente Aguado, licenciado en Bellas Artes por la UPV y Master en Producción Artística, con la especialidad en Pensamiento Contemporáneo y Cultura Visual por la misma universidad, que con la obra titulada "Loterías y pecados del Estado" *apuesta* conceptualmente por dar una visión actual de lo que serían los pecados capitales. Los relaciona con las Loterías y Apuestas del Estado y sus variantes en una crítica feroz hacia este negocio que proporciona unos enormes beneficios económicos para el Estado. Así, equipara la ira, con la Quiniela; la avaricia, con el Gordo de la Primitiva; la envidia, con la Bonoloto; la pereza, con el Quinigol; la gula, con la Primitiva semanal; la lujuria, con una quiniela hípica llamada Lototurf y la soberbia, con el Euromillón.

El artista realiza una crítica directa al Estado por permitir los juegos de azar y fomentar el juego y las apuestas. Numerosas son las tipologías de juegos que permiten apostar y el abuso de cualquiera de esas apuestas puede llevar al usuario a una de las adicciones más peligrosas, la ludopatía. Recientes estudios nos indican que cada vez la edad de los adictos al juego es menor. La facilidad de las apuestas por Internet y la posibilidad de ganar un dinero fácil, crea un peligroso círculo vicioso que está aumentando el porcentaje de adictos al juego. Cualquiera, desde su móvil o su ordenador, puede apostar. Los menores, también. Además, a cualquier juego al que se pueda apostar en cualquier lugar del planeta. Por datos que ofrece la prensa, sabemos que las apuestas se han convertido, desde 2015, en la segunda causa de ludopatía en España. La Federación Española de Jugadores de Azar Rehabilitados, considera que es un fenómeno "imparable" si desde las instituciones no se pone freno con leyes "mucho más estrictas". Cada vez la edad del apostante es menor -hay regiones en las que no piden ni el DNI - y el número de familias arruinadas, mayor. Apostar es, sin duda, un negocio que extiende sus redes pecaminosas hacia los deportistas que se dejan comprar a cambio de una suculenta suma económica.

Sílvia Martí Marí (València, 1966), *Dulcificar pecats*

El tercer projecte seleccionat és el de Sílvia Martí Marí (València, 1966), artista i professora de Belles Arts, amb una producció que indaga en les relacions entre el que és públic i el que és privat incloent-hi l'art públic, de gènere o mobilitat. Amb un extens currículum, Sílvia Martí ha apostat en aquesta ocasió per l'obra *Dulcificar pecats*, en què integra el concepte amb la interacció de l'espectador tant en la sala com posteriorment, en poder contactar amb l'artista i aportar la seua reflexió i experiència. En l'obra s'uneix l'humor amb la fotografia i amb la performance, ja que el final de l'acció és menjar-te el pecat en xocolate que cada un ha triat, i així dulcificar l'acte pecaminós.

Aquesta proposta gira entorn del xocolate, com a plaer i per tant, que invita a pecar. Des de la seua introducció a Europa des de Mèxic per part de religiosos, la seua difusió i consum va augmentar ràpidament i també va créixer una enorme controvèrsia sobre les seues propietats i la legitimitat del seu consum, sobretot, per la dependència que creava en els seus consumidors. Sorgeixen detractors i defensors que discuteixen sobre els seus beneficis i la conveniència o no del seu ús. Es valoren punts de vista medicodietètics, socials, religiosos i gastronòmics. Destacar les propietats confortatives i reconstituents, així com el seu estímul per a activitats intel·lectuals. Els seus detractors van decidir que un menjar tan exquisit –forçosament– havia de ser pecat i que, per tant, el seu consum era contrari als preceptes que havia de seguir un bon cristià. Per tant, tradicionalment s'ha associat el plaer i l'addicció que produeix el consum de xocolate amb el pecat. Precisament, hi ha diverses postres molt populars que porten la paraula pecat, com a "pecat de xocolate", "triple pecat" o "pecat carnal".

Aquesta obra que, com hem dit anteriorment, naix del concepte d'identificar el pecat amb el xocolate, està composta per diversos elements: d'una banda, estan el nom dels set pecats realitzats en xocolate blanc presentats en unes vistoses caixes, que ofereix perquè l'espectador puga emportar-se un d'aquests pecats blancs. Aquestes paraules de xocolate estan exposades en una taula, rodejada, en la paret per una sèrie de huit fotografies relacionades amb aquest dolç pecat. Cada una

La obra que ha propuesto Vicente Aguado encierra una acción de apostar ya que ha dividido el importe total obtenido para la producción -3500 euros- entre las tres provincias y el dinero lo invierte en los siete tipos de loterías /pecados capitales de Loterías y Apuestas del Estado. En cada exposición, ha invertido 1127 euros, con los que ha obtenido 926 boletos diferentes. Esta acción de apostar conlleva también una acción de donación pues el dinero obtenido con los reintegros o con los premios, lo va a destinar a distintas ONG. El artista busca también la total transparencia en la justificación de los gastos y premios conseguidos. Hasta el día de la inauguración de la obra en Alicante, llevaba ganados 180 euros.

El desarrollo de la idea conceptual, ha consistido en la realización de un enorme panel que muestra los 926 boletos obtenidos con la acción de apostar en las siete loterías capitales. Realmente, este nivel de juego semanal y comprobar si algún boleto ha resultado premiado, también conlleva un hábito para el propio artista y nos hace reflexionar sobre la facilidad de caer en una adicción tan difícil de curar como es la ludopatía.

Silvia Martí Marí (València, 1966), *Dulcificar pecados*

El tercer proyecto seleccionado es el de Silvia Martí Marí (Valencia, 1966), artista y profesora de Bellas Artes, con una producción que indaga en las relaciones entre lo público y lo privado incluyendo el arte público, de género o movilidad. Con un extenso currículum, Silvia Martí ha apostado en esta ocasión por la obra "Dulcificar pecados", en la que integra el concepto con la interacción del espectador tanto en la sala como posteriormente, al poder contactar con la artista y aportar su reflexión y experiencia. En la obra se une el humor con la fotografía y con la performance, ya que el final de la acción es comerte el pecado en chocolate que cada uno ha escogido, dulcificando así, el acto pecaminoso.

Esta propuesta gira en torno al chocolate, como placer y por tanto, que invita a pecar. Desde su introducción en Europa desde México por parte de religiosos, su difusión y consumo aumentó rápidamente y también creció una enorme controversia sobre sus propiedades y la

d'aquestes imatges correspon a un dels set pecats considerats capitals o mortals i l'octava, una paraula que s'ha deixat en blanc perquè cada visitant s'hi identifique i puga dulcificar algun dels seus pecats.

L'artista facilita la seua adreça de correu electrònic perquè aquella persona que s'ha emportat un dels pecats, puga contactar amb ella i narrar-li la seua experiència personal. Sílvia Martí inclourà aquests comentaris en un altre dels elements de l'obra, les fotografies realitzades a cada una de les paraules de xocolate acompanyades de frases i comentaris sobre cada pecat. En un primer moment, aquestes frases són inventades perquè l'espectador puga identificar-se però, segons avance l'exposició, aniran incorporant-se frases reals a l'arxiu de l'autora, per a qui el pecat és qüestió de matisos.

Es realitza la interacció de l'espectador perquè participa en la posada en escena d'obra ja que han de reflexionar davant dels set pecats i triar el que s'emporta a casa i, segons paraules de l'autora, aquest ritual servirà per a "superar, pal·liar o moderar algun pecat propi o alié".

Les frases incorporades en cada paraula de xocolate estan inventades per l'autora i narren situacions irreals perquè l'espectador s'identifique amb la seua totalitat o amb part de la frase i vull aprofitar per a finalitzar aquest text amb un fragment de la frase que acompanya la paraula "enveja", pecat que crec que és un dels més comuns en l'actualitat: "He pensat emportar-me "l'enveja" de xocolate, dissoldre-la a foc lent en llet i guardar-la de manera que (...) quan senta enveja de quelcom, d'algú, puga traure el meu got "antienveja" i prendre uns glops que em faran conscient que l'enveja forma part de mi, però bevent-me-la, l'absorbisc, l'accepte (...) i deixe passar el sentiment, que es va diluint...

legitimidad de su consumo, sobre todo, por la dependencia que creaba en sus consumidores. Surgen detractores y defensores que discuten sobre sus beneficios y la conveniencia o no de su uso. Se valoran puntos de vista médico-dietéticos, sociales, religiosos y gastronómicos. Destacar las propiedades confortativas y reconstituyentes, así como su estímulo para actividades intelectuales. Sus detractores decidieron que un manjar tan exquisito debía –forzosamente- ser pecado y que, por lo tanto, su consumo era contrario a los preceptos que debía seguir un buen cristiano. Por tanto, tradicionalmente se ha asociado el placer y la adicción que produce el consumo de chocolate con el pecado. Precisamente, existen varios postres muy populares que llevan la palabra pecado, como "pecado de chocolate", "triple pecado" o "pecado carnal".

Esta obra que, como hemos dicho anteriormente, nace del concepto de identificar el pecado con el chocolate, está compuesta por diferentes elementos: por una parte, están el nombre de los siete pecados realizados en chocolate blanco presentados en unas vistosas cajas, que ofrece para que el espectador pueda llevarse uno de estos pecados blancos. Estas palabras de chocolate están expuestas en una mesa, rodeada, en la pared por una serie de ocho fotografías relacionadas con este dulce pecado. Cada una de estas imágenes corresponde a uno de los siete pecados considerados capitales o mortales y la octava, una palabra que se ha dejado en blanco para que cada visitante se identifique con ella y pueda dulcificar alguno de sus pecados.

La artista facilita su dirección de correo electrónico para que aquella persona que se ha llevado uno de los pecados, pueda contactar con ella y narrarle su experiencia personal. Silvia Martín incluirá estos comentarios en otro de los elementos de la obra, las fotografías realizadas a cada una de las palabras de chocolate acompañadas de frases y comentarios sobre cada pecado. En un primer momento, estas frases son inventadas para que el espectador pueda identificarse pero, conforme avance la exposición, se irán incorporando frases reales al archivo de la autora, para la que el pecado es cuestión de matices.

Se realiza la interacción del espectador al participar en la puesta en escena de obra ya que deben reflexionar ante los siete pecados y

escoger el que se lleva a casa y, según palabras de la autora, este ritual servirá para "superar, paliar o moderar algún pecado propio o ajeno".

Las frases incorporadas en cada palabra de chocolate están inventadas por la autora y narran situaciones irreales para que el espectador se identifique con su totalidad o con parte de la frase y quiero aprovechar para finalizar este texto con un fragmento de la frase que acompaña a la palabra "envidia", pecado que creo que es uno de los más comunes en la actualidad: "He pensado llevarme la "envidia" de chocolate, disolverla a fuego lento en leche y guardarla de modo que (…) cuando sienta envidia de algo, de alguien, pueda sacar mi vaso "anti envidia" y dar unos sorbos que me harán consciente de que la envidia forma parte de mi, pero bebiéndomela, la absorbo, la acepto (…) y dejo pasar el sentimiento, que se va diluyendo…

MANU BLÁZQUEZ

Dei Canti Lamentosi

Se han barajado una infinidad de hipótesis acerca del destinatario y el objetivo de la *Tabla de los siete pecados capitales,* obra del maestro Hyeronymus Bosch, El Bosco. Dada la solemnidad y el mensaje de la tabla, puede deducirse que no estaba destinada a ser usada como una mesa ordinaria, más bien lo que persigue es un fin místico y propicio a la meditación. El proyecto *Dei Canti Lamentosi* persigue el mismo objetivo, se

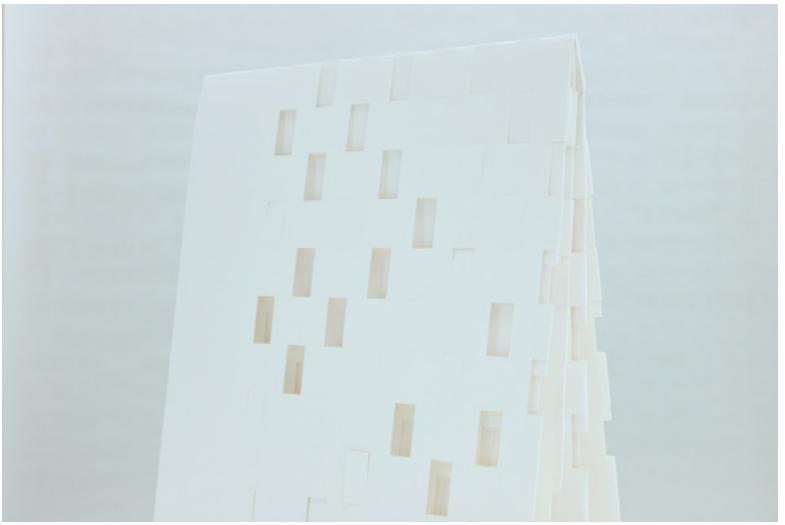

concentra en el momento posterior al acto pecaminoso.
Es decir, en la toma de conciencia y posterior lamento o reflexión tras haber cometido un acto que se sospecha inmoral o no acorde con los preceptos religiosos, culturales o políticos.

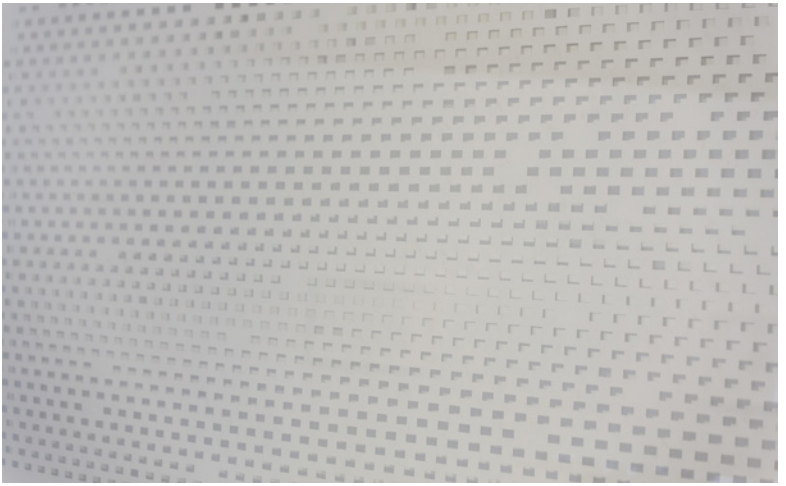
S'han considerat una infinitat d'hipòtesis sobre el destinatari i l'objectiu de la *Taula dels set pecats capitals,* obra del mestre Hyeronymus Bosch, el Bosch.
Atesa la solemnitat i el missatge de la taula, pot deduir-se que no estava destinada a ser usada com una taula ordinària, més aviat el que persegueix és un fi místic i propici a la meditació.
El projecte Dei Canti Lamentosi persegueix el mateix objectiu, es concentra en el moment posterior a l'acte pecaminós. És a dir, en la presa de consciència i posterior lamentació o reflexió després d'haver comés un acte que se sospita immoral o no en harmonia amb els preceptes religiosos, culturals o polítics.

VICENTE AGUADO

Loteries i pecats de l'Estat

Esta pieza trabaja sobre la convergencia entre los siete pecados capitales y las siete loterías “capitales” que existen en España. Cada uno de los pecados se relaciona con uno de los juegos de azar ofrecidos por el organismo de Loterías y Apuestas del Estado. Se sugiere así un doble papel: la conveniencia de vigilar y castigar los pecados por un lado y el fomento y la participación del juego / pecado (y el beneficio para el estado) por el otro. Durante el tiempo de producción, se han realizado apuestas semanales a estos siete juegos, gastando al completo la cantidad otorgada al artista en concepto de producción (3.500 euros). El objetivo de la acción es crear una pieza expositiva que sea testigo y justificante de todo el proceso, a través de la exhibición de los boletos rellenados y los pagos efectuados.

Aquesta peça treballa sobre la convergència entre els set pecats capitals i les set loteries “capitals” que hi ha a Espanya. Cada un dels pecats es relaciona amb un dels jocs d’atzar oferits per l’organisme de Loteries i Apostes de l’Estat. Se suggereix així un doble paper: la conveniència de vigilar i castigar els pecats, d’una banda, i el foment i la participació del joc / pecat (i el benefici per a l’Estat) de l’altra.

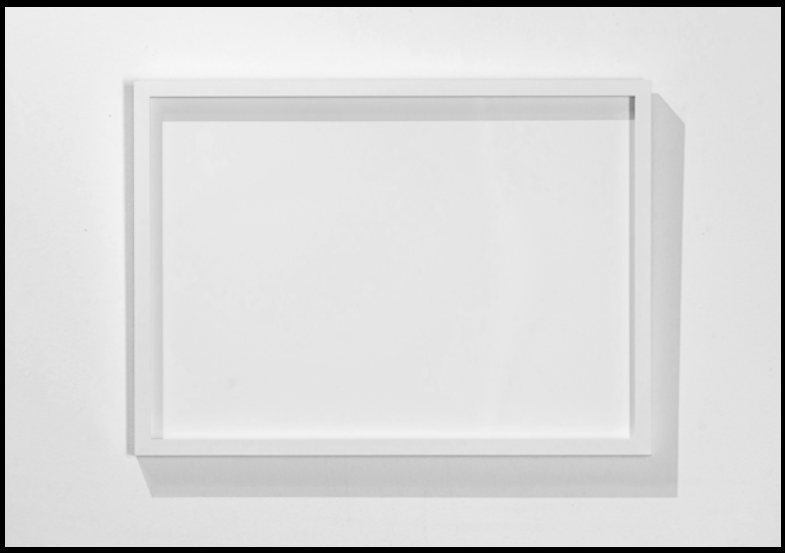
Durant el temps de producció s'han realitzat apostes setmanals a aquests set jocs, i s'ha gastat al complet la quantitat atorgada a l'artista en concepte de producció (3.500 euros). L'objectiu de l'acció és crear una peça expositiva que siga testimoni i justificant de tot el procés, a través de l'exhibició dels bitllets omplits i els pagaments efectuats.

SILVIA MARTÍ MARÍ

Dulcificar pecats

El proyecto *Dulcificar pecados* es una obra escultórica, performativa, fotográfica, participativa, *in progress,* abierta a la interpretación y realización por cada espectador y espectadora y que pretende provocar una reflexión personal, psicológica, poética, social, política o con humor, acerca de la actualización de los pecados capitales. *Dulcificar pecados* se ofrece como un gesto poético / performático para superar, paliar o moderar algún *pecado propio o ajeno*.

El projecte *Dulcificar pecats* és una obra escultòrica, performativa, fotogràfica, participativa, *in progress,* oberta a la interpretació i la realització per cada espectador/a i que pretén provocar una reflexió personal, psicològica, poètica, social, política o amb humor sobre l'actualització dels pecats capitals. *Dulcificar pecats* s'ofereix com un gest poètic i performàtic per a superar, pal·liar o moderar algun *pecat propi o alié*.

N. G. F., profesor, Valencia. // profesor, Valencia.
"Gota" // "Gota"

Mentre la gota corre un contacte del que a mesade sobre cercle... y colpeix. Al parecer, ya Aristóteles hablé de la Adicción Ideé. Unad de la voluntad para hacer lo que uno sabe que tiene que hacer/ y también se conocía ahora los conflictos entre el cerebro más lógico y lento (racional) y el rápido cerebro emocional/ animal (interna limbic)./ Pinde que antes son necesarios, se me ha ocurrido que visualizar la batalla que tiene lugar en mi cerebro podría ayudarme a salir victorioso o, al menos, a ser más inteligente conmigo mismo. así, imagine la gota como un animal dentro de mi el que se la ha de ingetar con cerros. // // First la gota cera un cavalot del qual avoid to vencel. i cofiguble. Segons parete, ja Aristòtil va parlar de l'adicció Idebitat de la voluntat per a fer el que una persona sap que ha de fer/ i també es coneixen ara els conflictes entre el cervell més lògic i lent (racional) i el ràpid cervell emocional/ animal (interna limbic)./ Atès que anteles son necessaris, se m'ha ocorregut que visualitzar la batalla que té lloc en el meu cervell podria ajudar-me a existe no victorios o, almenys, a ser més intel·ligent amb mi mateix. així, imagino la gota com un animal dins de mi que ha de ser infected amb cervells...

R. G. S., estudiante, Granada // estudiant, Granada.
"Avaricia" // "Avarícia"

Me lleva la avaricia, porque creo que este pecado está muy de actualidad. Está claro que no ser vera de nacho, pero aunque sea verse guide, quiero cantar por correo a los representantes de Bandita Amarga podrías ser otros muchos huecos y empezar/ lo que muchos pensamos, los ricos y poderosos no parecen tener nunca bastante, son avariciosos, siempre quieren más y más y más, al precio que sea. Ojalá pudiera ser que, cambiando esta palabra de chocolate, se endulzara y moderara un poco su avaricia... // M'inquieta l'avarícia, perquè crec que aquest pecat està molt d'actualitat. Està clar que no serveix de molt, però, encara que sigui com a gest, vull enviar per correu als representants de Bandita Amb! i que podrien ser molts altres llocs i empezar/ el que molts pensem, els rics i poderosos no semblen tindre mai prou, són avariciosos, sempre volen més i més i més, al preu que sigui. Així de bo pogués ser que, amigant aquesta paraula de xocolate, s'endolcira i moderara la seua avarícia...

R.M.D.- cuchillería. Barcelona // cuentahilos. Barcelona.
"Astucia" // "Aguante"

Hola y muy bueno de aguantar los otros de mi compañero de oficina, los hemos que respeta conmigo, la sonrisita que trae de estar por encima siempre... No decidido coger el puesto de la "astucia" y he pensado que le voy a sustituir y le voy a ponerle en la oficina, ¿o no? al de menos se da por olvidado! // Este mail fiel d'aguantar els unes del nova company d'oficina, els hem que respon cada mi. la sonrisa que fa d'estar per damunt sempre... No decidit agafar el puest de la "astúcia" i he pensat que l'anunciaré i el posaré a l'oficina, a veure si almenys es dóna per al·lotjat!

A.B.A.- empresaria. Castellón // empresaria. Castellón.
"Envidia" // "Consejo"

No te lo dudado, me llevo la envidia. Le reconozco, la envidia forma parte de mi... diría que es un pecado muy español no lo sé, lo que sí se es que realmente es imperdonable y fea envidia. Así que hacho contra ella de todos los modos que se me ocurre. He pensado llevarme la "envidia" de chocolate, disolverla a fuego lento en leche y guardarla de molde que, como ejercicio para desafiarla, cuando sienta envidia de algo, de objetos, etc... pueda sacar mi cara: «mi envidia" y dar unos tres golpes que me harán reconocer de que sí, la envidia forma parte de mi, pero felizmente, la atraviesa, la negro, y, como en las sentencias de meditación, deje pasar el sentimiento, que se va obligando, confiemos en pasando por mi garganta... // No he lo dudad, m'emporte Consejo. He reconec. Consejo forma part de mi... Diem que és un pecat molt espanyol, no he sé, el que sí que se és que realment és imperdonable i Roig sentir-la. Així que Hade contra ella de totes les maneres que se m'ocorren. He pensat emportar-me "Consejo" de xocolate, dissoldre-la a foc lent en llet i guardar-la de manera que, com a exercici per a desafiar-la, quan sento enveja d'alguna cosa, d'algo, etc... pugi treure el meu «jo" enfurnegit» i fer-li uns glopets que em faran conscient que sí, que l'enveja forma part de mi, però que l'esmet me la l'atraviesa, l'accepto, i, com en els ensenyaments de meditació, deixo passar el sentiment, que es va difuminant, a mesura que van passant per la gola...

E. M. A., empleado empresa multinacional, Lleida // empleat empresa multinacional, Lleida.
"Pereza"// "Peresa"

No tinch que antiguamente la tristeza era considerada un pecado capital que con el tiempo se asimiló al de la pereza, es decir, que podemos entender la tristeza como una forma de pereza. Es por eso que he elegido ilustrarme el pecado de la pereza. Siempre tiendo a estar enfurruñado y me dicen que me quejo demasiado, hasta ahora creía que esas emociones no eran responsabilidad mía, pero el contemplar la tristeza como una forma de pereza hace que pueda (debo) trabajarme al igual que otras emociones. Así, he decidido enmarcar la "pereza" (pues no ahora posible enfurruñarme de tristeza) de modo que cuando me invadan esas emociones pueda tener en cuenta el componente de pereza que conllevan y espero poder reaccionar. // He thought that antiguamente la tristeza era considerada un penal capital, que amb el temps es va assimilar al de la pereza, és a dir, que podem entendre la tristesa com una forma de peresa. Es per això que he triat emprendre me el pecat de la peresa. Sempre tendeixo a estar enfurismat i em donen que em queixo massa. Fins ara creia que aquestes emocions no eren responsabilitat meva, però el fet de contemplar la tristesa com una forma de peresa fa que pugui treba llar-se (I code fer-ho) igual que altres qualitats. Així, he decidit emmarcar la "peresa" (pues a no una possible excusa de tristesa) de manera que quan m incorporin aquestes emocions pugui tindre en compte el component de peresa que com porten i espero poder reaccionar.

J. M. A., administrativa, Alicante // administrativa, Alacant.
"Pereza"// "Peresa"

Creo que no siempre he pecado con malos ojos en el mismo. He escogido ilustrarme el pecado de la "pereza" porque he pecado en una amiga que es, creo yo, demasiado tiende y pedorra. Si pudiera, la "regalaría" algo de higiene genital, alegre, divertida y generosa. // Crec que no sempre els pecats son vistos en el mateixos. He triat emprendre me el pecat de la "peresa" porque he pecant en una amiga que és, crec jo, massa tiesa i pedorrera. Si pogués, li "regalaria" un pot de bacteria genital, alegre, divertida i generosa.

GENERALITAT VALENCIANA
TOTS A UNA veu
CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA